

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hára 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hára 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryáttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, március 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Az ujoncjavaslatok tárgyalása.
- Az új Kamara első ülése.
- A vesztőhelyért — az országyűléshez.
- A király unokáját megoperálták.
- A hadnagy szerelmi drámája.
- Porosz gárdatisztek Bécsben.
- Bizonyítványhamisító aradi diák.
- Justhék és Kossuthék együtt?
- Arad, a drága város.
- Monna Vanna a mézárszékben.

A magyar kereskedő.

Arad, március 9.

A magyar politikusok politikai érettségének nagy szegénységét jelenti, hogy ebben az országban az agrár merkantil vita jelentősége a legkomolyabb viszály színvonaláig emelkedhetik fel. Van ám minden országban merkantil és agrár vita; de ennek a vitának súlyos, mélyreható jelentőséget sehol sem tulajdonítanak, mert az intelligens kereskedők és az intelligens mezőgazdák tudják már azt, hogy a merkantil szellem éppen egy idős a világ teremtésével, hogy ennek a szellemnek éppen az a legelső és legfőbb sajátsága, hogy minden elképzelhető viszonyokhoz nyomban alkalmazkodni képes.

Hiába kedvez a törvényhozás az agráriusoknak egy millióval, két millióval, vagy tíz millióval, — a gyakorlati életben a merkantil szellem

ragadja magához a prémiumokat és még az egyéb rekompenzációkat is. Hiába sújtja a törvény igazságtalan terhekkkel a merkantilizmust, az üzleti szellem az ilyen üldöztetésen túleszi magát és az igazságtalan terheket át-hárítja és visszahárítja. Hiába akarja még a törvényhozás is lehetetlenné tenni, vagy csak megnehezíteni is a közvetítő kereskedelmet, — mert közvetítő kereskedelem nélkül nincs termelés, nem volt soha, nem is lesz soha, mert ez a legnagyobb képtelenség.

El lehet képzelni az összes termelési eszközök kollektivizálását; de azt még csak elképzelni is lehetetlen, hogy a kereskedelem kollektivizálódhassék. A kereskedelem, a merkantilizmus, az emberek szellemi képességének, az agyműködésnek munkájára épített fogalom, mely kivétel nélkül minden embernek a foglalkozási körében megjelenik.

Aki a merkantil szellemet támadja, aki a merkantilszellemet védi, az egyformán fölösleges munkát végez és az itéli meg leghelyesebben a magyar közéletben birkózó agrár-merkantil viszályt, aki aperte kimondja, hogy az: felekezeti viszály. Ausztriában kezdődött és nálunk folytatódik ez az ostoba háború, mely nem tudja megérteni azt, hogy a közgazdasági életnek természetes rendje van s hogy ezt a természetes rendet mesterséges eszközökkel megzavarni nem lehet.

Mikor Széchenyi István gróf megírta a Hitelt, a nemesi kuriákon csodálkozva forgatták ezt a nagy irodalmi alkotást. Ez a szellem bizonyára nem volt alkalmas arra, hogy a magyar történelmi osztályt kereskedővé nevelje s a hitbizományos főurak most már kissé későn veszik észre, hogy a magyar közgazdasági életben nem csak agrár és merkantil, hanem vállásfelekezeti tagoltság is jelentkezett.

De ha már észrevették, akkor helyesen teszik, ha a vállásfelekezeti tagoltság megszüntetésére törekszenek. Kétségtelen, hogy a merkantil szellemet elsöpörni nem lehet. Az üzletet semmiféle társadalom magához nem válthatja, a spekulációt sem állam, sem törvény meg nem korlátozhatja; de az üzleti foglalkozások megnehezítésével száműzetésbe lehet küldeni azokat, akik nem nevelkedhettek merkantil szellemben és akik ennél fogva az utjokba gördített akadályokat átgázolni képtelenek.

Akik tehát az agrár-merkantil vitában részt vesznek, mindenféleképpen maguk alatt vágják a fát. A hitbizományosok azokat kergetik el a kereskedői pályáról, akiket odacsalogatni szeretnének, a merkantil vezeték pedig olyan életpályák ellen folytatnak harcot, amelyre most már éppen azok törekszenek, akik az üzleti foglalkozást tömegesen elhagyják.

Iskolatársak.

Írta: Lengyel Géza.

Harmine fiatal leány, félhosszu ruhában, szőke, barna, szép, csunya, elvégezte a felsőbb leányiskolát. Ahogy érettségi után a fiúk szokták, szent fogadalmat tettek, hogy összeházasodnak, amikor néhány fordulót tettek már az életben. A fiúk tíz esztendő után szokták megtartani az ilyen furesa és esetlen találkozást, a lányoknak elég volt öt év. A nevüket gondosan ráírták egy nagy iv papirosra és bucsut mondtak az iskolának.

Most telt le az öt esztendő. Az újságokban megjelent egy rosszul megfogalmazott kis hír. És júniusban nem tudom hányadikán, napsütéses forró délelőtt összeházasodtak az iskolatársak a diszteremben. Tizennyolcan jöttek el. Néhány mentegetődző levél is érkezett, két lányról szomorú arccal mondták el, hogy meghalt, a többinek semmi nyoma.

A találkozás sűrű esőkolódzásokkal kezdődött. Azután jöttek a személyi felvilágosítások, amik így kezdődtek: ... az uram ... az urad ... a lányom ... Mert asszonyok is voltak már közöttük, nem mind boldog asszony, de mind büszke, hogy az uráról beszélhet annak, aki, huszonkét-huszonhárom éves korára még leány maradt.

A terem néhány perc alatt hangos. A lányok és az asszonyok már mind megtalálták a

témát. A téma: Méri Margit. Öt esztendővel ezelőtt nem így hívták. De akkor a haja sem volt arany-vörös. Hanem formásnak formás volt akkor is, a szeme ragyogott és okosan tette, hogy gyakran mutogatta az erős, fehér fogsorát. Méri Margit természetesen színésznő. A neve ismerős, ha nem is feltétlenül a művésze révén. Rosszat azonban nem kell róla gondolni. Senki, senki nem tudhatja bizonyosan, vajjon egy nagyon magas állású katonatiszt-e pártfogója, vagy egy ismert politikai gróf. A társaságban nem ő a legszebb. Csak legjobban suhog és legfeltűnőbb egyszerűséggel válik ki a ruhája. A sok asszonyi szem tehát mind őt nézi, bírálja, becsülgeti. A lányok szinte belékapaszkodnak, az asszonyok félrehozódnak kissé. Kettő közülök halk megjegyzést vált: Talán mégse kellett volna — talán jobb lett volna otthon maradni. Lehet, hogy jó lány, de mégis — nem fair.

A lányok közt azonban nagyon népszerű Méri Margit. Körültolngják, kérdezik, fogják a ruháját, — istenem, még a selyem alsóját is megtapogatják. Margit mosolyogva tűri a nagy érdeklődést. Az asszonyok pedig egyre több jelentős pillantást váltanak és húzódnak egyre messzebb.

Vége egy órának és bejön egy-két tanár ur, meg nagysága. Becsei tanár ur meg a felesége is köztük van. Becsei a pápaszeme mögül

hamar észreveszi Méri Margitot. És eszébe jut egy leány, aki hosszú tanári pályáján, amit mindig leányok között töltött, annyiszor hozta lomha vérért kísértetbe, akinek formás lábaira annyi tiltott, titkolt pillantást vetett. Margit volt ez a leány. A visszaemlékezésre a tanár ur szeméi felragyognak és a következő pillanatban már ő is Margit körül forgolódik.

A Becsei nagysága pedig ott maradt az asszonyok között. Beszélnek iskolai történetekről, azután családi dolgokról. Becsei pedig a maga módja szerint — udvarol. A feleségét figyelmezteti rá az egyik asszony. A figyelmeztetés tréfásan hangzik, de komoly méltatlankodás rejlik mögötte. Becseiné azonban őszinte meggyőződéssel válaszol:

— Tizenöt éve tanít már nagy lányokat. Bolondság volna, ha most kezdeném féltetni.

— No, no — sug össze két asszony. — Én emlékszem rá, a Becsei boldog volt, ha valamelyik lánynak a karját megfoghatta.

Persze, semmire sem emlékszik, csak úgy jött most ez az ötlet, jó argumentum gyanánt, nem is a tanár ur ellen, hanem Méri Margit ellen, akit hallgatag megállapodással, akár el is égettek volna már az asszonyok.

A tanár ur azután tovább udvarolt, Margit nagyokat nevetett és Becseinét egyre több apró célzás figyelmeztette az idillre.

Az ujoncjavaslatok tárgyalása.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 9.

A képviselőház ma harmadik olvasásban is elfogadta a bankjavaslatot, amely így rövid időn belül, mielőtt a főrendiház is letárgyalta a király elé kerülhet szentesítés végett.

A mai ülésen megkezdődött az ujoncjavaslatok tárgyalása is lanyhán, kis érdeklődés mellett, ami alig hanem annak a jele, hogy az ujoncvita nem fog sokáig tartani.

A képviselőház mai üléséről részletes tudósításunk a következő:

Návay Lajos alelnök fél 11 óra után nyitja meg az ülést. Hitelesítik a jegyzőkönyvet.

Következett a bankjavaslatok harmadszori olvasása. A ház óriási többsége elfogadta.

A napirend szerint megkezdtek az ujoncjavaslatok tárgyalását.

Scher-Toss Béla gróf (néppárti) kijelenti pártja nevében, hogy a javaslatot elvi szempontból elfogadja. Kötelességének tartja ezt azért, mert az állami sürgős szükségletek megadását nem tekinti bizalmas kérdésnek. Egyben azonban sürgeti a magyar nyelv használatát a hadseregben. Kijelenti, hogy a nagy gyakorlatok alkalmával, amikor a honvédség együtt működik a közös hadsereggel, a magyar és német vezényszó nem okoz semmi konfúziót.

Huszár Károly (sárvári.) Kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja. A katonai teherviselést szociális szempontokból bírálja. A katonai terhek óriási emelését nem bírja el a nemzet. Most minden anyagi erőt elvon a kultúrától a katonaság. Ezzel a hadvezetőségnek számolni kell.

A baj főoka abban rejlik, hogy a nép a földművelésből él. A törvényhozásnak siettetni kell az ipari fejlődést. Ezt a nagy átalakulást csakis az általános, egyenlő választói joggal lehet elérni. Tiltakozik az ellen, hogy a nemzet fiaiból kiakarják ölni a nemzeti érzést. A honvédelmi miniszter egy izben nagyon szépen nyilatkozott a legénységgel való bánásmódról, de szavai mindenhol eljutottak, csak a kaszárnyákba nem. Sürgeti a zsold emelését és legénység nevelését. A hadsereg szállításoknál figyelmébe ajánlja a miniszternek a termelő szövetkezeteket. A progresszív hadmentességi díj behozatalát kívánja és a párbaj mánia megszüntetését.

Kovács Gyula: Az ujoncmegajánlás és a budget megállapítása eredetileg a nemzet joga volt. Most már Bécsben azt hiszik, hogy a nemzet kötelessége. Polemizál Tisza István grófnak a delegációban tartott beszédével, melyben

Közben valami ceremonia is volt, beszédek, igazgatói üdvözlés, újabb fogadalmak. A terem egészen izzóvá vált, dél lett és arról kellett beszélni, hogy mit csinál a társaság délután.

— Gyerünk vacsorázni a szigetre — indítványozta Margit — a Margitszigetre.

A lányok lelkesen tapsoltak. Becsei tanár ur is élénken helyeselt és ragyogó szemekkel nézte Margitot. Az asszonyok nem szóltak semmit. Becseinét azonban újra figyelmeztették.

Azután kimentették magukat: az uram... a gyermekem... most jön a foga. Egyik asszonynak se volt ideje délután. Becsei tanár ur vidáman kérdezte a feleségét:

— De mi kimegyünk, ugy-e, édesem?

Jobbról-balról baljóslatuan villogtak az asszonyi szempárok Becseiné felé. És a jó asszony, aki tizenöt évig békében élt az urával, aki nnyi fiatal, úde leány között soha nem talált okot a féltékenykedésre, hirtelen verbeborult szemekkel, tán a tekintetek szuggesztíója alatt, dühösen toppantott:

— Nem, nem megyünk! Óránk van délután.

És sietett ki a teremből az asszonyok után, akik most már meglegedetten, diadalmasan hagyták ott a bámuló Méri Margitot.

az ujoncok feltétel nélküli megszavazását nemzeti érdeknek tartja. A jelen viszonyok között a honvédséget a nemzet ellen lehet felhasználni, amire már volt is példa. Hosszasan beszél a hadsereg fentartása ellen. A javaslatot nem fogadja el és határozati javaslatot terjeszt be az iránt, hogy a kormány lépjen érintkezésbe a többi országokkal a fegyverkezés korlátozása céljából.

Szünet után P. Ábrahám Dezső: Csatlakozik mindenben Huszár Károly fejtegetéséhez, de a javaslatot nem fogadja el, mert ő más következtetéseket von le azokból a fejtegetésekből és inkább Kovács Gyula nézeteinek ad igazat. Álláspontját történelmi tényekkel indokolja. Hivatkozik az 1867-iki XI. t. c. 14. §-ára, melyben nincs szó közös hadseregről, de szó van magyar hadseregről. Nem óhajt hozzájárulni sem a közös hadsereg, sem annak szellemének fentartásához, azért a javaslatot nem fogadja el.

Batthány Tivadar gróf a következő szónok, aki szemére veti a többségnek, hogy nem érdeklődik az ujoncvita után. Nemcsak elítélendők, hanem helytelenek is mondja Tallián Béla felfogását, hogy nem kell követelni a magyar szellemnek a hadseregbe való bevitelét, mert akkor majd ugyanazt teszik az osztrák népek is és akkor vége lesz a hadsereg egységének és harcképességének. Eltekintve attól, hogy ez a felfogás alkotmányos okokból is tartatlan helytelen azért is, mert a magyar szellem nem gyengitene a hadsereget, hanem erősítené. Kérdezik a többséget, mi van a kilences bizottság programjával. Nem sok súlyt helyez erre a programra, de tart tőle, hogy ebből se lesz semmi, hanem ez is a készfuzetések sorsára jut. Kérdezi a honvédelmi minisztert mikor terjeszti elő a véderőjavaslatot és benne lesz-e a magyar alkotmánynak megfelelő katonai büntető perrendtartásról szóló javaslatot nem fogadja el.

Ezzel az ülés a holnapi ülés napirendjének megállapítása után véget ért.

TANÜGY

(—) Tanítói áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Buja Lajos csanádpalotai állami elemi iskolai tanítót a zentai állami elemi iskolához helyezte át.

(—) Mesedélután a színházban. Megirtuk, hogy az Országos Magyar Iskola Egyesület aradi fiókjának elnöksége az Aradi Nemzeti Színházban mesedélután rendez. Erre az előadásra Budapestről Balassa Jenő színművészt a Vigszínház tagját invitálta meg az elnökség, a ki készséggel tett eleget a meghívásnak, azonban elfoglaltsága miatt a mesedélután nem e hó 11-én, hanem rá egy hétre, március 18-án lesz. Balassa előadása nemcsak érdekes, hanem művészi is, mert ő a gyermekvilágnak dédelgetett „Basa bácsi”-ja, ki gyönyörű meséket tud elmondani. A művész most állítja össze a mesedélután végleges műsorát, melynek kimagasló pontja Kun László: „Petőfi a Hortobágyon” c. melodráma, melyet cigány és zongorakísérettel ad elő, oly kitűnő alkotása ez Balassának, hogy felnőttek is szórakozást lelnek benne, mert a konvencionális irodalmi, vagy zsur esték nivóját a mesedélután felülzárnyalja. A zongorakísérettel Szalay Aranka tanárnő látja el, míg a cimbalmon ifj. Medveczky Lajos ismert cimbalom-játékos fog játszani. A mesedélután félhelyárok mellett rendezik. Az agilis elnökség mindent elkövet, hogy az aradi diákoknak és leánykáknak kellemes délutánt szerezzen.

(—) Tanítók fegyelme. Aradvármegye fegyelmi választmánya ma délelőtt kilenc órakor ülést tartott, amelyen két tanító fegyelmi ügyét tárgyalták le. Schwiegel Gyula borosjenői igazgató-tanító ellen az volt a vád, hogy az anyakönyvvezetés körül követett el mulasztásokat. A választmány az igazgatót dorgálásban részesítette. Andrejka György körösbőlényi gör. kel. tanító ellen a fegyelmi eljárás azért indult meg, mert a tanító az iskolában a magyar nyelv tanítását ugyszólván teljesen elhanyagolta. A fegyelmi választmány ezért Andrejkót 50 korona pénzbüntetésre ítélte. Popovits Demeter aradkövi tanító fegyelmi ügyének tárgyalását a választmány elhalasztotta, mert a tanító bizonyítvánnyal igazolta, hogy ágybanfekvő beteg.

Az új Kamara első ülése.

— Az elnökség bemutatkozása. — A kamarai banquet. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 9.

Az újjáalakult aradi Kereskedelmi és Ipar-kamara ma délután tartotta meg első ülését, a melyen bemutatkozott s megtartotta székfoglalóját a Kamara új elnöksége. A mai ülés tulajdonképpen két részből állt: az ülés első részét Angel István aljegyző, tb. városi tanácsos, mint a kamarai választások megejtésére kiküldött központi bizottság elnöke nyitotta meg s felolvasta a kereskedelmi miniszternek rendeltét, melyet Ottenberg Tivadarnak a Kamara elnökévé, Éles Árminnak és Steigerwald Alajosnak a Kamara alelnökeivé történt megválasztását tudomásulvette s őket e tisztségükben megerősítette. A központi bizottság működése evvel az aktussal befejezést nyervén, Angel dr. üdvözölte a kamara új elnökségét s felkérte Ottenberg Tivadart az elnöki szék elfoglalására. Ekkor elfoglalták helyeiket az emelvényen, amelyen eddig csak Angel dr. és a kamara két titkára ült. Ottenberg Tivadar elnök és Steigerwald alelnök, az iparososztály elnöke (Éles Ármín, a kereskedő-osztály elnöke Nizában időzik) s Ottenberg Tivadar, az új elnök, megtartotta székfoglaló-beszédét. Az elnök megnyitja majd nem egy óra hosszat tartott kiterjeszkedett kereskedelmi és ipari viszonyaink minden aktuális kérdésére. A beszédnek kiemelkedőbb, markánsabb részeit alább közöljük.

Az elnök székfoglalóját, amely országos közgazdasági disszertáció, nagy tetszéssel fogadta a Kamarai plénum. Nyomban ennek befejezése után Steigerwald Alajos alelnök állt fel szólásra s míg egyrészt az elnökség többi tagjának nevében is biztosította az új elnököt arról, hogy programjának sikeres megvalósítása érdekében társait az elnökségben mindig kész munkatársakként fogja maga mellett találni, másrészt kérte a Kamara tagjait is, hogy az elnökséget a működésében hathatósan támogassák. Steigerwald Alajos ama megemlékezés kapcsán, melyet Ottenberg Tivadar elődjéről Kristyóry Jánosról szól, javasolta, hogy a kamara erősítse meg a mai ülésről felveendő jegyzőkönyvében Kristyóry Jánosnak, a kamara 15 éven át volt elnökének és Bing Vilmosnak, az évtizedeken át sok buzgalmat, egyszerűetett kifejtett kamarai tagnak érdemeit, őket a kamara levelező-tagjaivá válasszák meg s küldöttségileg is köszönje meg nekik a kamara érdekében sok éven át kifejtett munkálkodásukat. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta s kimondta azt is, hogy Kristyóry János arcképét a szokáshoz híven megfesteti s a kamarai bérház üléstermében elhelyezi.

Steiner Ferenc póttag a kamarai tagok nevében üdvözli az új elnökséget, sikert kívánt működésükhöz s a kamarai tagok közreműködő támogatását ajánlotta fel az elnökség tartalmas és dus programjának megvalósításához.

Adler Andor a kamara elismerését és köszönetét tolmácsolja Angel István dr. városi tb. tanácsos iránt, aki a kamara újjáalakítása munkálatait a legnagyobb pontossággal mintaszerűen végezte. Az ülés első részének tárgysorozatán még a kamara szakbizottságainak megalakítása és a pénztáros választása szerepelt, amelyek lefolyásáról alább szólunk.

(Az elnöki székfoglalás)

A kamara új elnökének nagy figyelemmel hallgatott, hatalmas látókörre széles közgazdasági ismeretekre valló tartalmas székfoglaló beszédét egész terjedelmében helyszüke miatt

nem közölhetjük, adjuk azonban abból az itt következő részt, amely általánosságban ugyan, de erőteljesen szól azokról a célokról, amelyeket Ottenberg Tivadar új tisztségében szem előtt tartani és követni óhajt. A bevezetésben megemlékezett elődeiről, méltatta Kristyóry János érdemeit s azután áttért a kamarai hivatással összefüggő teendőik felsorolására, valamint amaz irányok megállapítására, melyeket ő elnöki minőségében követni óhajt. Azután így folytatta:

— Nem osztályérdek előmozdítása, mikor mint e nagykiterjedésű terület kereskedelmi és iparkamarájának elnöke a kereskedelmi és ipari érdekek leghatékonyabb képviselését írom zászlómra kifejtendő tevékenységem programja gyanánt. Sajnos, az érdekképviselet terén egészen a magunk erejére vagyunk utalva; a különböző szakegyesületeken, testületeken, szövetségeken kívül az iparosoknak és különösen a kereskedőknek egyetlen legális érdekképviseleti szervük: a Kereskedelmi és Iparkamara. Azt tudják érvényesíteni és megvédeni az érdekeik közül, amelyeket a maguk erejéből fentartott Kamarák és egyesületek megvédeni és érvényesíteni tudnak, de nincs szerv és nincsenek egyes emberek sem, akik felsőbb helyeken — értem ez alatt a törvényhozás termét — olyan súlyjal és olyan számban kelhetnek az általunk képviselt kereskedelmi és ipari érdekek védelmére, amelyet ezek az érdekek megérdemelnének s amelyennek az ország és a törvényhozás a maga érdekében — ha haladni, vagyonosodni s a nemzetek versenyében erősödni akar — előbb-utóbb utat is kell hogy engedjen. Leplezetlenül beszélek: a kereskedelem és az ipar képviselőinek a törvényhozásban való részvételére előzők, létezésünknek és fejlődésünknek egy olyan szükséges, olyan nélkülözhetetlen eszköze, amelyet akár a választói törvény és az összeférhetlenségi törvény revíziója kapcsán, akár anélkül tömörülésünkkel és összetartó fellépésünk kollektív erejével, — de mindenképpen meg kell magunknak szereznünk. A jövő nagy feladatai közt ezt én igen nagyfontosságú kérdésnek tartom és különösen nagy súlyt helyezek rá azóta, amióta látjuk, hogy a parlamentben tárgyalta közgazdasági kérdéseknél a nemzeti képviselete nem politikai pártok szerint — ha mindjárt alkalomszerűleg is — csoportosulva igyekeznek érvényre juttatni az általuk képviselt érdekeket. Ez már az osztályharcnak egy — megengedem — nobiles és parlamenti formába öltözött jelentése, de ebben a harcban feltétlenül alulmarad az az osztály, amely — maga bármilyen jelentékeny, erős és nélkülözhetetlen is — a harctéren a maga hadseregével, táborkarával képviselve nincs.

Tisztán ennek a lényeges hiányosságoknak lehet tulajdonítani azt a kereskedelem ellenes irányzatot is, amely az ország közhangulatában a törvényhozásból kiindulólágy egyre terjed, bár nem áll párhuzamban és nem áll tárgyi összefüggésben avval az elvitázhatlan tényvel, hogy az ország bármilyen lassan és bármily sok akadályal küzdve is: mégis industrialodik, ipara és kereskedelme fejlődik s ez a fejlődés határozottan emelkedő tendenciájú. Bárán állíthatom, hogy a fejlődés útjába a legtöbb akadály — országunk sajátos gazdasági helyzetétől eltekintve — a törvényhozás görditi, amely mai konstrukciójában nem bír érzékel a kereskedelem és az ipar érdekei iránt.

A törvényi reformokról szólván, megemlékezett Ottenberg a tőzsde-törvényről, melynek megalkotása az Ausztriával kötött legutóbbi kiegyezési szerződés folytán a kormányzat kötelezettségévé vált. E reformmal kapcsolatban — mondja az új elnök — már észrevehető volt a gabona-határidő-üzletek eltörlésére, illetőleg megszüntetésére irányuló nízus, amely szépen fejlődött tőzsdei intézményünk megbénítására vezetne. Ezzel szemben csupán konstataálni óhajtom azt, hogy kötelezettségünk a határidő-üzleteknek nem megszüntetésére, hanem csupán ezen üzletek törvényi szabályozására, felügyelet alá helyezésére vonatkozik, — aminek keresztülvitele talán a megszüntetésnél is több körültekintést és gondosságot igényel. Figyelmet fogunk fordítani arra, hogy kereskedelmünk érdekei e ponton se szenvedjenek sérelmet s megnyugvással láttam, hogy Kamaránkban e kérdés is annyira kidolgozott állapotban van már, hogy a reform teljes készenlétben ta-

lálja a titkári irodát, amely evvel a reformmal behatóan foglalkozik.

Ennél a kérdésnél aktuálisabb a váltóral kapcsolatos törvényi rendelkezések némelyikének reformja, amelyek közül az óvás nagyjelentőségű kérdéséhez már mint kamarai tagnak is volt szerencsém behatóan hozzászólni. Itt csak megemlítem ezuttal, hogy éppen a mai közgyűlésünk fogja tárgyalni a váltó utólagos telepítésének kérdését, amely Kuriánk egy döntvénye s azóta kifejlődött joggyakorlat folytán az életből s a kereskedelmi viszonyoktól eltérő szabályozást nyert. Minden érdek mellett szól, hogy az utólagos telepítés lehetősége törvényes formák között lehetővé tétessék és a kereskedelmnek nagy érdekei szólnak emellett is, hogy a váltójog nemzetközi egységesítése, amennyire ezt az internacionális viszonyok megengedik, megvalósítható.

Végül magával a kamarai intézménynek szerepével foglalkozva, programját így foglalta össze.

A kamarai munkálkodás kereteit a magam részéről keszszégesen kibővíteném egy a kamarai hivatással teljes összhangban álló reformmal, amely hivatva volna arra, hogy a munkás-osztálynak is módot nyújtson az őket érdeklő kamarai ügyek megvitatására. Nem zárkoznék el az elől, hogy úgy a kereskedelmi alkalmazottak, mint az ipari munkások részéről alakítandó választmány a kamarai titkár elnökelete alatt véleményt nyilvánítsa olyan ügyekben, amelyek a Kamara elnöksége által eléje terjesztetnek, hogy így a Kamara plénumának, mielőtt a munkásságot érdeklő valamely ügyben a maga végleges álláspontját elfoglalja, módjában legyen a legközvetlenebbül érdekelt osztály véleményét is megismerni s a maga egyébként is elfogulatlan döntését a munka-választmány meghallgatása után meghozni. Ennek a reformnak megvalósítása, azt hiszem a kamara tekintélyét és népszerűségét is csak növelheti.

Általában azt szeretném, ha Kamaránkat minden iparosnak és kereskedőnek olyan barátjává tudnók nevelni, akihez bármikor a legteljesebb bizalommal fordulhatnak s ahonnan meghallgatás és tanács nélkül soha senkit el nem utasítanak. Azt óhajtanám, ha a kamarai intézményt nem tehernek, hanem egy nélkülözhetlen, jótékony szervnek ismenés felkerületünk minden hatósága, közönsége elsősorban maguk a kereskedők, és iparosok, akik az egyébként is nehezen viselhető közterhek között jelentékeny áldozatot hoznak intézményünk fentartásáért. Viszonyaink fejlődése mondhatnám napról-napra fontosabb szerepet és jelentékenyebb tevékenységi kört biztosít a Kamarának, rajtunk áll, hogy az intézményt jól működő élő szervvé tegyük, amely hivatását nem a törvény holt betűi szerint, hanem a jelentkező igényekhez képest mint egy ügyes kereskedő vagy egy élelmes iparos: közönségének legteljesebb megelégedésére tölti be.

Általános éljenzés fogadta az elnök magvas, tömör fejtegetéseit.

Az elnökség székfoglalója s az ennek nyomán elhangzott felszólalások után a kamara pénztárosává megválasztották ifj. Müller Józsefet, továbbá a közös bizottságnak, a fejelem-, felügyelő- és nyugdíj-bizottságnak tagjait s üdvözlő táviratok küldését határozták el Hieronymi Károly kereskedelmi miniszterhez. A távirat szövege a következő:

„Az újjáalakult aradi Kereskedelmi és Iparkamara első üléséből meleg ragaszkodással üdvözlö exellenciádat úgyis mint intézményünk kiváló barátját s kéri, hogy azt a jóindulatot, melyet iparunk és kereskedelmünk, de különösen a kamarai intézmény iránt, és miniszterségének első napja óta tanusít, ügyünknek a jövőben is megtartani sziveskedjék“.

(A napirend.)

Az ülés első része evvel véget ért s áttért ezután a kamara tartalmas napirendjének tárgyalására, amiről az alábbi tudósítás szól:

Napirend előtt Steigerwald Alajos alelnök kért szót és meleg szavakkal emlékezik meg arról a szép kitüntetésről, amely a kamara egyik

érdemes beltárgjának, Wadovszky Gusztávnak a jótékony terén fáradhatatlanul működő nejét legutóbbi királyi kitüntetése alkalmából érte. Indítványozza, hogy a Kamara ez alkalomból szerencsekívánatait átiratban tolmácsolja. A teljes ülés egyhangú lelkesedéssel vette magáévé az indítványt.

Az ülés érdemleges része az elnök ama jelentésével kezdődött, amellyel tudomására hozta a teljes ülésnek, hogy Ófelsége 80. születésnapja alkalmával az elnökség a kabinetiroda útján tolmácsolta Ófelségével a Kamara hódoló szerencsekívánatait. Meleg hangon, a kamarai tagok ünneplő helyeslésétől kísérve emlékezett meg az elnök két érdemes kamarai beltárgnak: Domány József borkereskedőnek 50 éves és Endre Géza nyomdaigazgatónak 25 éves jubileumáról, akiket az elnökség ez alkalommal külön átiratban is üdvözölt. Hálával és köszönettel vette tudomásul a teljes ülés Goldschmidt Sándor kamarai beltárgnak 1000 koronás alapítványát, amelyből a Kamara a nemeslelkű adományozó nevére elnevezett két ösztöndíjat fog pályáztatni.

Örömmel vette tudomásul az ülés a kereskedelmi miniszter két leiratát, amelyek közül az egyik közül a Kamarával, hogy pénzügyigazgatóságok utasítottak arra, hogy az adóki-vetési bizottságok felerészben kereskedőkből és iparosokból alakíttassanak; a másik pedig az aradi kisiparosoknak továbbra is megengedi, hogy iparcikkeiket az aradi napipiacokon árulják. Végül jelentette az elnök, hogy a legutóbbi közgyűlés óta foglalkozott a Kamara a hadsereg ügyével, tanulmányozta az arad-kassa-tátrai vasut létesítésének a kérdését, továbbá követelte a tervezett Duna-Tisza csatorna felépítésénél a kamarai kerület nagyfontosságú érdekeinek figyelembevételét.

Foglalkozott a teljes ülés azzal az eszmével, hogy az ipari munkások és a kereskedelmi alkalmazottak részére mód nyujtassék arra, hogy legalább az őket érdeklő ügyekben a Kamara tanácskozáisaiban aktív részt vegyenek. E végből a Kamara mellett munka-szaktanácsok létesítését határozta el. A magyar szappanipar megrédése szempontjából feliratot fog intézni a kereskedelmi kormányhoz az államvasutak állomásain tömegesen kifüggesztett csehországi Schicht-féle hirdetések levétele érdekében. A szesz és cukortermelés megadóztatására alakítandó országos szaktanácsba ifj. Neuman Adolfot, Goldschmidt Miksát, Weisz Mórt és Martens Cásart választotta meg a Kamara kiküldöttjeiként.

Végül a teljes ülés jóváhagyólag vette tudomásul, hogy az elnökség Mátyás Jenő gyakornokot kamarai fogalmazóvá nevezte ki.

(A bankett)

Az ujonnan megválasztott elnökség tiszteletére Aradváros iparosai és kereskedői este a Központi Szállóban fényes bankettet rendeztek, amelyen mintegy százhuszon vettek részt a város társadalmi előkelőségei közül. A harmadik fogás után Steiner Ferencz felállott és a következő toasztot mondotta:

Igen t. Uraim. Az újjáalakult aradi ipari és kereskedelmi kamara, amint tudni méltóztattik, ma tartotta első alakuló közgyűlését. Abból az alkalomból, hogy külsőleg is kifejezést adjunk efeletti örömünknek, rendeztük a mai társas összejövetelt. Igazán örömünkre szolgál, hogy ezen a társas összejövetelen nemcsak az ipar és kereskedelem terén működő képviselők, hanem a társadalom egyéb rétegei is megjelentek. Amint igen bölcsen tudjuk a megváltozott viszonyok, a nagyobb igények és követelmények az elnökségre nagy feladatok megoldá-

sát bízzák. De bármily nagyok és nehezek is legyenek a megoldandó kérdések, azt hiszem, Ottenberg Tivadarban oly elnököt választottunk, aki emberül meg fogja állani a helyét. Az ő egyénisége merkantilis értéke biztosítékul szolgál, hogy a kamara érdekeit jól fogja istápolni. Ottenberg Tivadar elnökünkre üritem poharamat.

A felköszöntőre Ottenberg Tivadar ezeket válaszolta:

Igen tisztelt uraim! Mielőtt abba a szerencsés helyzetbe jutottam, hogy az én kedves kereskedelmi és iparkamarai tagtársaim támogatásával az elnöki széket betöltöttem volna, azon nézetem voltam, hogy ez tisztán csak egy reprezentatív állás, mely semmiféle más kötelezettséggel nem jár, minthogy hébe-hóba egy pár levelet aláírni, egy deputációt vezetni és társasvacsorákon résztvenni. Azonban dacára annak, hogy csak rövid ideje vagyok abban a szerencsés helyzetben, hogy az aradi kamara elnöke vagyok, máris meggyőződtem arról, hogy ez minden, csaknem kényelmes állás. Kényelmes akkor volna, ha az elnök nem törődne mással, éppen csak a reprezentatív feladatokkal és hagyná a dolgokat úgy, a maga rendje szerint, amint van. Sajnos azonban én ily ember nem vagyok és nem tudok lenni, mert ott, ahova engemet a közbizalom állított, mindig azon voltam, hogy megfeleljek azon várakozásoknak azon feladatoknak, amelyek reám hárulnak. Legjobban tapasztaltam azonban ma, midőn programbeszédemet elmondottam, hogy nagy feladatok várnak rám, mert az aradi kamara hivatott arra, hogy úgy a kereskedelem, mint az ipar érdekeit minden irányban a leghathatósabban előmozdítsa. Ezen feladatra annyival is inkább vállalkozom, mert teljes ambícióm helyezem arra, hogy ne csak Arad városának, hanem a kamara területéhez és körületéhez tartozó összes városok és érdekelték érdekeit előmozdítsam. Kijelentem önöknek uraim ma, hogy mindig szem előtt fogom tartani a kereskedelem és ipar érdekeit, úgy, a mint azt eddig is tettem. Különösen hangsúlyozni óhajtom ezen alkalommal, hogy én bár mint kereskedő kerültem a kamarában, de éppen annyira iparos is vagyok. Én az iparosok érdekeit mindig tölem telhetőleg előmozdítottam és biztosíthatom az én iparos polgártársaimat arról, hogy az ő érdekeik éppen oly jó kezében vannak letéve, mint a kereskedelmi osztályé. Engedjék meg tehát, hogy most csak röviden a kereskedelem és ipar fejlesztésére és haladására üritsem poharamat, kívánván, hogy az országban a kereskedelem és ipar fejlődjen haladjon és virágozzék. Kedves iparos és kereskedő barátaimat az Uristen sokáig éltesse.

Varjassy Lajos dr., a kamara főtitkára meleg szavakban Steigerwald Alajosra, az iparos alelnökre üritette poharát. Steigerwald szíves szavakban mondott köszönetet és Lőcs Rezsőt éllette, mint a gazdasági szék elnökét, a kereskedők és iparosok igaz pártfogóját.

Reinhardt Gyula az aradi sajtóra emelte poharát, amelynek nevében Stauber József mondott köszönetet. A hivatása magaslatán álló vezetőséget és annak két fiatal agilis erőjét, a titkárokat éllette. Lőcs Rezső a kamara beltagjaira mondott felköszöntőt, Zima Tibor pedig Eles Ármint éllette.

Felköszöntőket mondottak még Barabás Béla dr., Nagy Sándor dr., Nemess Zsigmond dr., Szabó Zoltán, Angel István dr., Czukor László és mások.

A társaság a legvidámabb hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt.

Dicsérettel kell megemlékeznünk Rónai A. Jánosról, aki kitűnően látta el a bankettet.

A vesztőhelyért — az országgyűléshez.

— Felirat a kormányhoz. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 9.

A vesztőhely rendezésére kiküldött bizottság ma este tartott ülésében igen jelentős lépéssel vitte előbbre a gondozására bizott nemzeti ügyet. Elhatározta, hogy a város törvényhatósága útján megkeresi az országgyűlést és arra kéri: segítse az állam a maga erejével a vesztőhely megvételével nagy terheket vállalt várost és találjon módot arra, hogy a vértanuk földje mihamarabb méltó módon váljék a nemzet bucsujáró helyévé.

Barabás Béla elnöklésével tartott ülésen Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő számolt be az ásatások eredménytelenségéről, illetve arról, mennyivel vitte közelebb azt a feladatot, melyet reá és Virágh Lajos főmérnökre a bizottság bizott.

Az Aradi Közlöny időről-időre beszámolt az ásatások minden fázisáról és Varjassy előadása ezeknek, a már nyilvánosságra került adatoknak összefoglalásából állott. Igen bő adatokkal támogatta mindazt, ami eddig történt és ama véleményének adott kifejezést, hogy a munkát kora tavasszal folytatni kellene.

A bizottság Barabás magyarázata alapján úgy találta, hogy egyelőre felfüggesztendő a kutatás és ő megfogja indítani a temetkezési hely megkeresésére vonatkozó kutatást ha pozitív adatok állanak rendelkezésére. Egyelőre — így mond — tudjuk, hogy a kivégzés az obelisk helyén történt és nekünk most már elcset tenni a nemzet óhajának és a kivégzés helyén elvégezendő munkát, a kegyeletes helylyé történendő átalaktiást kell megkezdeni.

Varjassy erre vonatkozólag azt jelentette, hogy — amint az ugyancsak az Aradi Közlöny írta meg — Múlek Lajos urtól értesült Gsernoch János megyés püspök akciójáról, aki azt a pozitív ígéretet nyerte a kormánytól, hogy az Aradon építendő második plébánia templomot az állam körülbelül ötszáz ezer korona államsegéllyel fogadalmi templomnak akarja építtetni és azzal összefüggően óhaját a vértanuk emlékének méltó csarpokot emelni.

A bizottság azonban ezt a kérdést nem akarta a vesztőhely rendezésének ügyével összefüggésbe hozni és ezért Barabás Béla indítványára ezzel nem foglalkozott, hanem más irányban indult el.

Bejelentette Barabás, hogy a képviselőház kérvény-bizottsága előtt számos városnak és vármegyének olyan kérvénye feküdt, melyben a törvényhatóságok azt kérik, váltsa meg az állam a vesztőhelyet a nemzet részére.

Minthogy időközben ezt Aradváros óriási áldozatokkal megtette, a kérvény-bizottság azt javasolta, tegye a Ház a kérvényeket levéltárba. Ebből az következik — mondotta Barabás — hogyha a város a vesztőhely berendezésére kérne segílyt, akkor az országgyűlés foglalkoznék az ügygyel és így napirendre kerülven a dolog, meg lehetne tudni, vajjon a kormány részéről mire lehet számítani. Az bizonyos, hogy a kormány nem zárkozik el a segílytől, mert már Wekerle Sándor is kilátásba helyezte és ez olyan ígéret, mely nincs személyhez kötve. Azt indítványozta, hogy a bizottság keresse meg a törvényhatóságot, foglalkozzék majd az eleje terjesztendő és az országgyűléshez intézendő kérelmekkel és juttassa el azt a képviselőházhhoz és a kormányhoz, kérjen azok-

tól anyagi áldozatot, mert a város súlyos terheket vállalt magára a nemzeti ügy érdekében.

Minthogy a nemzet úgy tudja — mondotta Nesnera Aladár — hogy e kivégzés nem ott történt, a hova a római katolikus templomot építették ezt a két kérdést összekapcsolni nem szabad. A bizottság csak a vesztőhely berendezésével foglalkozzék és kérje az országgyűlést, mint a nemzet akaratának kifejezőjét, hogy az vegye kezébe az ügyet és az országgyűlés állítson emléket a vértanuknak.

Schill József vármegyei főjegyző az eljárás sikere érdekében azt tartaná leghelyesebbnek, ha előzőleg az illetékes tényezők véleményét megismernék e kérdésben és ha megtudja a bizottság, hogy mit kérhet azzal a tudattal, hogy azt meg is kapja, azután tegye meg a kellő intézkedéseket.

A bizottság Barabás indítványát fogadta el. Megemlítjük, hogy Barabás elmondotta milyen beható módon foglalkoztatja a főváros művész köreit a vértanuk emlékének problémája. Feszty Árpád — ugymond — már fel is vetett egy eszmét, mely a művészek tetszésével találkozott. Az ő gondolata az, hogy kálváriát kell építeni, melynek tizenkét stációja a szabadság harc tizenkét kiváló alakját és e személyeknek összefüggő eseményt örökítené meg és szemléltetné meg a befejező rész, mint az egésznek koronája lenne a tizenhárom vértanu emléket kifejező mű.

VÁROS ES MEGYE

Arad, a drága város.

— Szabályrendelet a műjég használatáról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 9.

Már mai napunkban jeleztük, hogy a műjég kötelező használatát elrendelő szabályrendelet ellen megindult akciónak egyelőre pihennie kell, mert a törvényhatósági bizottság közgyűlésén még nem lesz alkalom az állásfoglalásra. Urban Iván főispán kijelentette tegnap, hogy indítványozza, a vitát halassza a közgyűlés a szabályrendelet elkészítésének és tárgyalásának idejére és míg a tanács azt be nem terjeszti, addig ne is foglaljon el elvi álláspontot sem a közgyűlés.

Eme korrekt intencióhoz képest a mai folytatólagos ülésen a tanács ilyen értelmű javaslatot terjesztett elő, melynek elfogadását megelőzőleg azonban Nemess Zsigmond dr. a műjég kötelező használatának felesleges voltát vitatta és azt indítványozta, hogy a kérdést vegyék le a napirendről. Azzal érvelt, hogy míg a múltban elég egészséges volt a természetes jég, annak kell lennie a jövőben is és a város kötelessége csak az lehet, hogy elegendő jégről gondoskodják. Bizonyosságul hívta az egész országot, mert sehol se mondották ki a műjég kötelező használatát.

A tanács álláspontjának védelmére Tisch Mór dr., Leitner Ernő dr. és Varjassy Lajos polgármester emeltek szót, aki a közönséggel szemben tartozó különös kötelességnek mondotta a közegészségügyi viszonyok javítását és hangsúlyozta, hogy a kötelező használat csak ott lesz helyén, ahol a jég közvetlen érintkezik az élvezet cikkel, tehát mérsárosok és hentesek ki lesznek véve. A kávéosok — ugymond — tavaly a jéghiány ürügye alatt emelték a kávé árát, de most a jégbőség idején nem szállították le és ezért a közönség joggal várhat tőlük némi áldozatot.

Az elvi állásfoglalás időszerűtlenségét hangoztatta Múlek Lajos dr. és kérte a törvényhatóságot utasítsa egyszerűen a tanácsot egy szabályrendelet készítésére.

A tanács javaslatát pártolta Barabás Béla is, de óva intette a tanácsot, nehogy az amúgy is drága városban még jobban megnehezítse a megélhetést. Javitottuk — ugymond — a multban is a közegészségügyi viszonyokat. Van jó vizünk és van csatornánk és ime a város lakossága nem szaporodik. Arad, mely népességénél fogva azelőtt a hatodik helyet foglalta el az országban, ma kénytelen a tizenegyedikkel megelégednie. Miért? Mert az ország egyik legdrágább városa, mely nem vonza az idegen letelepülőt. Példa erre a két vashid, melynek kerékkötő voltát az idegenek nagyon is észreveszik. Azért azt óhajtja, hogy a közegészségügyi szempontok mellett majd a megélhetési viszonyok javítása is érvényesüljön a szabályrendeletben.

A polgármester Barabás beszédére reflektálva kijelentette, hogy a város lakossága szaporodott, de mindenütt, ahol a népszámlálás feltűnő gyarapodást állapított meg, ott a községek becsatolása történt.

A közgyűlés ezután elfogadta a tanács javaslatát

A király unokáját megoperálták.

— Windisch-Graetz Erzsébet hercegnő betegsége —

Távirati tudósítás.

Arad március 9.

Windisch-graetz Erzsébet hercegnőt, a király unokáját tegnap délután a bécsi Lőw-szanaszatóriumban női betegség miatt megoperálták. Az operáció hosszabb időt vett igénybe, de az operáló orvosok véleménye szerint kitűnően sikerült. Sőt a kezelőorvosoknak az a véleménye, hogy a páciensük a legrövidebb idő alatt teljesen visszanyeri egészségét. A betegség, mely miatt most a hercegnőt megoperálták, akkor keletkezett, amikor a hercegnő utoljára gyermek-ágyban feküdt. Az operációt eleinte a hercegnő izgatott és ideges állapotára való tekintettel el akarták kerülni. Később azonban a betegség annyira elharapódzott, s olyan veszedelmes komplikációk léptek fel, hogy a beteget mégis meg kellett operálni. Természetes, hogy Bécs előkelő és legfelsőbb köreiből rendkívüli érdeklődés és részvétel nyilvánul meg a hercegnő betegsége iránt. Az operációról és előzményeiről a következőket jelenti bécsi tudósítónk:

Windisch-graetz Erzsébet hercegnőt utolsó gyermekszülése óta női betegség kinozta, ami ámbár nem volt veszélyes, mégis a betegnek nagy fájdalmakat okozott. Ezenkívül a hercegnő már régebbi idő óta ideges bántalmakban is szenvedett, ami közérzetét nagyon kellemetlenné tette. A hercegnő gondos orvosi kezelésben részesült, de ennek ellenére is, a szervi betegség folytonosan elharapódzott, úgy, hogy operáció vált szükségessé. A hercegnő azonban nem akart szanaszatóriumban feküdni s azért még egy darabig lakásán kezelték. Kezelőorvosa a hercegnőnek Wertheim professzor specialistát ajánlotta, aki csakugyan át is vette a hercegnő kezelését. A professzor megkísérelte a bajt orvosságokkal megszüntetni. A beteg állapota azonban nem javult, a professzor ekkor kijelentette, hogy a legsürgősebben szükség van az operációra. Erre a hercegnőt tegnapelőtt este palotájából a Stroh-gasseban levő Lőw-féle szanaszatóriumba szállították.

Meghívták Berlinből a szanaszatóriumba Bumberlini nőgyógyász-tanárt, titkos tanácsost, aki meg is érkezett. Tegnap délután három órakor történt meg a műtét. Az operáció, amelyet Wertheim tanár végzett, két óráig tartott. A műtét ideje alatt Neisser udvari tanácsos, a hercegi család bizalmasa, továbbá Eisenmenger kormánytanácsos és Bum orvosi titkos tanácsos

voltak jelen. A beteget a műtét alatt természetesen elaltatták.

Windisch-Graetz Ottó herceg, a hercegnő férje a nap legnagyobb részét állandóan a szanaszatóriumba tölti. A király is érdeklődött az operáció eredménye felől és háziorvosai Kerzl dr. után rögtön, annak befejezése után jelentést tétetett magának. A szanaszatóriumhoz hajtottak és ott a hercegnő állapota iránt érdeklődtek még az est folyamán Izabella és Blanka főhercegnők is. Hasonló érdeklődés nyilvánult meg a hercegnő állapota iránt a királyi család Bécsben időző tagja és az arisztokrácia részéről is.

Justhék és Kossuthék együtt?

— A parlament szünetnapjai. —

Távirati tudósítás.

Arad március 9.

A Justh-párt tagjai között nagy az öröm. Azt olvassák ki ugyanis a Kossuth-párt hivatalos lapjának mai vezércikkéből, hogy Kossuth Ferenc maga is hiva a véderőreform és választójog kérdésében felállítandó junctimnak. Talán ez az oka annak is, hogy az ujoncjavaslat tárgyalása, amelyre pedig nagyban készült a Justh-párt ma olyan élettelenül, lanyhán indult meg, alig néhány ellenzéki honatya jelenlétében. De az se lehetetlen, hogy a parlament hétfőn kezdődő több napos szünete előtt nem akarnak a hareba belekezdeni.

Mai politikai távirataink a következők:

Szünet a képviselőházban

Budapestről jelentik: A képviselőház e hó 12-étől 16-áig nem tart ülést és e szünet előtt utolsó ülését szombaton, szünet utáni első ülését pedig a jövő hét csütörtökön tartja. A szünet azért lesz, hogy a képviselők résztvehessenek a márciusi ünnepélyeken. Szünet lesz a parlamentben március 20-án, Kossuth Lajos halálának évfordulóján is.

Véderőreform és választójog.

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülése alatt a Justh-párt ismeretes állásfoglalása foglalkoztatta a folyosót. Mindenki a hare kilátásairól és a kormány várható magatartásáról beszélgetett. Feltűnést keltett a Kossuth-párt hivatalos lapjának mai vezércikke, amely junctimot állít fel a véderőreform és az általános választójog között. Ebből általában azt következtetik, hogy a Kossuth-párte tekintetben a Justh-párttal megegyező álláspontot fog elfoglalni. Különösen a Justh-párt tagjai örvendeznek, mert az ujságcikkben magának Kossuth Ferencnek a felfogását látják.

A kereskedelmi tárcsá új előadója.

Budapestről jelentik: A kereskedelmi tárcsa ideai költségvetésének előadói tisztét Heltay Ferenc vállalta magára. Ő is referálta a költségvetést a pénzügyi bizottságban. Heltay azonban ma lemondott előadói tisztségéről s helyébe Lévy Lajos báró került.

Az állami költségvetés.

Budapestről jelentik: A képviselőházban a most folyamatban levő ujoncivita befejezése után az állami költségvetés kerül sorra. A Ház hétfőtől e hó 13-tól, 16-ig nem tart ülést.

SPORT

+ Az Aradi Tornaegyesület közgyűlése. Az Aradi Tornaegyesület március 19-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a városháza emeleti kistermében rendezte évi közgyűlést, amelyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

Bizonyítványhamisító aradi diák.

— Följelentés az aradi ügyészségnél. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad március 9.

Burián János gimnáziumi igazgató ma az aradi ügyészségen közokirathamisítás büntette miatt feljelentést tett a gimnázium egy volt tanulója ellen, aki miután a pótvizsgán is megbukott, az osztályismétlés elkerülése végett bizonyítványát meghamisította és ezzel próbálta magát felvétetni egy budapesti intézet magasabb osztályába. A hamisítás azonban kiderült és a meggondolatlan fiu a hatóság elé kerül.

A feljelentés előzményeiről itt számolunk be:

A gimnáziumnak négy éven át tanulója volt Grujits János. Helyesebben öt évet járt, mert a második osztályt megismételte. Gyenge felfogású, rossz diák volt és különösen a matematikával állott hadilábon. A mult évben is ugy evközben, mint az év végén elégtelen osztályzatot kapott és javító vizsgálatra utasították. Augusztus 30-ára volt kitűzve a vizsga. Két nappal előbb Grujits megjelent Burián János igazgatónál, előadta, hogy a bizonyítványát költözködés közben elveszítette és bizonyítvány másolatot kért. Az igazgató gyanúlanul kiállította a másolatot, amelylyel Grujits megjelent a vizsgáló bizottság előtt. A fiu abszolote nem volt elkészülve és a javító vizsgálaton is elbukott. Az osztályfőnöke Hunyady József dr. szemrehányást tett neki könnyelműségeért, de a fiu durcásan vont a vállát:

— Máshol félannyit se kell tanulni, mint itt. Nem is maradok én Aradon.

Pár nap mulva Burián igazgató ajánlott levelet kapott a budapesti I. kerületi főgimnázium igazgatójától. A levélhez mellékelve volt Grujits János IV. osztályu tanuló bizonyítványa és arra nézve kértek felvilágosítást, vajjon a bizonyítványra vezetett záradék és aláírások, valamint a pecsét is, eredetiek-e. Az igazgató megdöbbenve jött rá, hogy a rossz ura tért diák az eredeti bizonyítványt hamisította meg, a melyet letagadott előtte, amikor a másolatot kérte. Grujits nagy vakmerőséggel ezt írta a „Megjegyzés” rovatba: „Az] 1910. augusztus 30-án tartott pótvizsgálaton a matematikából elégtelen osztályzatát elégségesre kijavította. Felsőbb osztályba felléphet. Burián János igazgató Hunyady József dr. osztályfőnök.” A bizonyítvány alján elmosódva látszott a gimnázium pecsétje. A hamisítás elég ügyes volt, azonban Grujits úgy látszik nem bízott magában, előbb ceruzával írta a szöveget, azután tintával átírta, de a ceruza nyomokat nem radirozta ki. Ez azután gyanussá tette a dolgot.

Burián igazgató nyomban megtáviratozta, hogy a bizonyítvány hamis, egyben jelentést tett a dologról a kultuszminiszternek is, azzal, hogy az aradi intézet nem érzi magát hivatottnak az ügyben eljárni, mert a diák már nem tartozik az intézet kötelékébe. A miniszter azonban utasította, hogy folytassa le a szabályszerű eljárást, vagy pedig tegye át az ügyet az ügyészséghez. Ennek következtében lefolytatták az eljárást, de Grujits nélkül. A fiu ugyanis mikor látta, hogy bajban nyomtalanul eltűnt. A tanári kar ennek dacára is lefolytatta az eljárást és körülbelül egy hónap előtt meghozta határozatát, mely az ország összes középiskoláiból kizárja a megtévelyedett diákokat. Ezt a határozatot azonban a miniszter arra való tekintettel, hogy elmulasztották Grujitsot kihallgatni, nem hagyta jóvá és utasította az igazgatót, hogy tegyen az ügyészségnél feljelentést, ami ma meg is történt.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Péntek: Hercegisasszony, operett. C) bérlet.
Szombat: Hercegisasszony, operett. A) bérlet.

A hercegisasszony.

(Operette 3 felvonásban. Írta: Leon Victor. Zenéjét szer-zette: Lehár Ferenc. Bemutató előadás.)

A modernizált középkori rabló lovag Hadzsi Stavrosz, Lehár egyik legújabb hőse ma este az aradi publikumra is diadalmaskodott. Új kassza darabot jelent egy Lehár siker és Szendrey Mihály elküldheti a köszönő üdvözlő táviratot a kitűnő zeneszerzőnek, akinek annyi fényes sikere volt az aradi színpadon.

Lehár szinte operaszerűleg állította ki ezt az operettjét. Nagy orkesztrális apparatussal dolgozik és az első két felvonásban mintha szándékosan kerülne a tulságosan melódikus ötleteket, a harmadik felvonásban azonban ismét az operett szuverén Lehár Ferenc bájol el mindenkit melódiáinak üdeségével, szépségével és gazdagságával. A közönség ismét telivér Lehár muzsikában gyönyörködhetett, ami már sikert jelent, ismétléseket ismétlésekre halmaz és azt jelenti, hogy a bemutató majdnem éjfélkor ért véget.

A darab meséje sokkal naivabb, mint Lehár többi darabjai, azonban itt is van alkalom hatásos jelenetekre, helyel-közel kacagásra és több hasonló operettszerűjükre. A közönség nagyon barátságosan fogadta a bemutatót és zajos tetszés nyilvánításával szankcionálta a sikert. A hercegisasszony a fogadtatás után ítélve még sok előadást ér meg Aradon.

A bemutató előadása általában a siker jegyében folyt le. Fotinit Wlassák Vilával kellett volna énekelteni, hogy a Hercegisasszony előadása kifogástalan legyen. Zalay Margit dícséretre méltó igyekezete még nem pótolhat hangot, énektudást, szóval azokat a kellekeket, melyek egy kimodottan énekes szerephez megkívántatnak. Dióssy Nusinak Mary-Anne nagy sikert hozott. Ragyogó jelenség volt a milliomos angol lány szerepében. Frenetikus hatást ért el pompás táncával és énekével is illuziót tudott kelteni. Oszatlan sikere volt Huszárnak Bill Horris kapitány szerepében. Kiváló énektudásával uralkodott a partitúrán és sok tapsot aratott. Ha a hangsúlyozás néhány modorosságát leszokja, úgy sikere még hatványozódik. Ladiszlav hatalmas baritonja ma ismét lelkes ovációk tárgya volt. Játékaról nem sok dicséretet írhatunk. Benkőné pompás volt Gvendoline szerepében. Lászy Etel, Polgár és Heltay sokszor kacagtatták meg a publikumot. A második felvonásban Heltay Árpádnak egy fiatal segédszínésznek sikerült táncát megismételtették, a három táncosnő próbálkozásait ellenben kikacagták. A női kar az egész estén át dobhártyaellenes merényleteket követtek el, nem minden siker nélkül. A zenekar és férfikar kifogástalan produkált. Csányi Mátyás karmester vezényelte sikerre a darabot és a harmadik felvonásban betétet is énekel tőle Huszár Károly, melyet zajosan megtapsoltak. H. G.

* Új Nemzeti Színház Budapesten. Budapest-ről jelentik: Zichy János kultuszminiszter tegnap szakemberekkel ankétet tartott a Nemzeti Színház újjáépítése ügyében. A tegnapi értekezlet az első komoly lépés a Nemzeti Színház kérdésének megvalósulása felé. A megvalósulást nagyban elősegíti, hogy a pénzügyminiszter két millió koronát engedélyezett a színház építésére. Ebből a két millióból azonban

csak beépített színházat lehetne építeni, míg egy szabadon álló színházat, amilyenek az új Nemzeti Színháznak lennie kellene, csak három millió koronából lehetne felépíteni. Az a kérdés most már, hogyan lehetne ezt az egy milliót előteremteni? Ez volt a tegnapi értekezlet legfontosabb pontja, amelynél többféle javaslat merült fel.

* A hercegisasszony. Lehár Ferenc legújabb operettje, A hercegisasszony, amelyet csütörtökön mutattak be az aradi színházban, ma kerül színpadra másodszor.

* Erkel-ünnepély a színházban. Abból az ünnepelésből, amelyet az egész ország rendezett Erkel Ferencnek, a legnagyobb magyar zeneszerzőnek születésének századik évfordulója alkalmából, az aradi színház is kivieszi méltó részét. A szintársulat e hó 14-én Erkel egyik legkiválóbb alkotását a Bánk-bán-t hozza színpadra fényes kiállításban a legjobb szereposztásban. A március 15-iki díszelőadásán szintén a Bánk-bán opera kerül színpadra.

* A züllés útján tánc. Kedden soha nem tapasztalt hatás mellett mutatta be az Uránia-színház a kinematografia legtökéletesebb remekművét, A züllés útján című drámát. A dráma izgalmas fordulatai valósággal lenyűgözik az embert és szinte lidéromásszerű érzés uralja a nézőt, mikor a dráma megrázó jelenetei vonulnak el előtte. De külön kell említenünk az életből vett dráma keretében előforduló gauchó-táncról, erről az erotikus, buja táncprodukcióról, melyhez hasonló eddig sohasem láttunk. Szász Zoltán a legutóbb Aradon járt kiváló író a következőket írja erről az izgatató táncról: A gauchó röviden és népiesen: délamerikai csikós. Részletesebben és pontosabban pedig egy nagyobbára lótenyésztéssel foglalkozó spanyol és indián vérvegyüléséből támadt népfajta. Tánc, melyet ez a kép bemutat, méltó a két, gőgjéről és bujaságáról egyaránt híres népfajtahoz. A spanyol tánc, mely az előbb jelzett okokból mintegy apja a gauchó táncnak, már maga is egyike a legizgatóbb, legművészebb s emellett legnemesebb látványosságoknak, az emberi mozgásoknak ilyen finom, kifejező a legtikasztóbb érzékiséget s a legnemesebb esztétikai érzéket kielégítő gyűjteménye az összes táncok közt alig található. Meglátszik rajta a spanyolság sajátos vegyüldése forró vérű, szilajon érzéki mórokából, megzsidókból s gőgös, rajongó, kegyetlen gótokból. Természetesen, amiként a spanyol-indián színes keverék, embernek bármily érdekes is, a fehér spanyolnál mégis nemtelenebb, azonképpen a délamerikai síkságok lovon élő bastordjainak a tánc is vadabb, cédább, állatiasabb, mint a minden érzékisége dacára nemes spanyol tánc-karakter. A gauchó-tánc következőképpen pereg le. Férfi és nő a táncoló-pár, néhány rövid előjátékszerű mozgolódás után áttér az igazi produkcióra, melyben a férfi teljesen szenvedő szerepet játszik, míg a nő a nagyon is cselekvő. A gyengébb-nemet képviselő táncos megragad egy kötelet, valószínűleg a gauchok híres lófogó lassóját s a férfi teste köré csavarva, teljesen megkötözi ezt. Lekötött karokkal, guzsbaszoritott térdekkel, mozdulni képtelen élő szoborként áll a férfi. S ekkor a nő, akit a mozifilmen legalább teljesen testhez álló fekete trikó ruha fed, elkezd körülötte táncolni. Hastáncszerű mozgások közepette kering és egyre közelebb jut a férfinak. Mikor aztán testével egészen ennek lebélyőzött testéhez ferközött, akkor nem hagyja abba a keringést, hanem a férfinak mindig hátat fordítva, de szorosán hozzátapadva, a hastánc céda mozgásaival, mint villanyos ütésekké gyötörve át, egyre szilajabban folytatja ezt az idegtorturát.

Máglyán álló, kincelőphöz kötött áldozat a férfi, a női test, mint ahogy a máglya felcsapó lángjai körülnyaldossák a halálraíteltet, körülhorzsolja, körüllobogja, körülsimogatja tehetetlen tagjait." 175

* Dante Pokla az Urániában. Aligha van még második mozgóképszínház, mely egyidőben mutassa be a kinematografia két olyan remekét, mint Dante Pokla és A züllés útján. Az Uránia színház dícsékedhetik egyidőben két ilyen szenzációval. Dante remekművét pénteken mutatja be az Uránia színház. A négy részből álló képet itt ismertetjük. Első rész: Az 1300. évben eltéved az akkor 35 éves Dante egy sűrű erdőben, ahol találkozik Virgillel, aki őt az alvilágba vezeti. Második rész: Az alvilág irtózatos borzalmait sorban elvonulnak a költő szemei előtt. Chavou, a rettenetes halász átviszi a bűnösök lelkeit az Ochavou tulsó partjára, a halál országába. Mimos a pokol bírja helyeikre utalja a vétkezőket. Dite városában bűnhődnek a tékozlók, a fukarok és nyögnek büntetésük súlya alatt. Lángokká változva égnek a csalók, köztük Ulysszesz és Dyomedesz, kik a trojaiak elleni csejt szöttek. Azoknak a testéről, kik életükben viszályokat okoztak, a húst lemargolják. Ez a büntetés vár Pier de Medicire is, aki a Guido de Polente és Moltestinó de Rimini közti haragot szította. Harmadik rész: Egy örvény szélén megjelenik Mirra, aki saját apjának a szeretője. Majd azoknak az óriásoknak bűnhődése látható, akik Jupiter trónját akarták megostromolni. A jégmezőkre számkivetve vágja az éhségtől gyötrött Ugolino gróf Ruggiero érsek koponyáját és kimerülten borul ártatlan gyermekeinek holttestére. Az utolsó jégbarlangban szétmargolja az óriási Lucifer az áruló Judás testét. Negyedik rész: A két költő elhagyja az alvilágot. Fölöttük a nevető kék ég és előttük a tenger ringalózó hullámai tűnnek fel. Ezzel vége a vízióknak. 175

* Izléses uri lakás nem képzelhető el képek nélkül. Ezt az igazságot azért említjük most, mert azok, akik eddig nem diszithették lakásukat képekkel, ritkán kínálkozó alkalomhoz jutottak. A mai naptól ugyanis eredeti festmények és értékes reprodukciók hallatlanul olcsó áron, szinte néhány koronáért szerezhetők be Weisz Leó műkereskedőknél (Minorita-palota) aki már készülődik a nagyobb tavaszi tárlatokra s így tulsufolt raktárát érdemes fölkeresni, aki olcsó pénzen műbecselt bíró képeket akar beszerezni. A képek megtekintése díjtalan. 6951

* A Pokol premierje az Apollóban. Tegnap mutatta be az aradi Apolló-színház Dante klasszikus művét, a Pokolt igazán értékes s a költő nagy gondolatait legkisebb momentumában is megértő mozgófényképekben. Ki ne ismerné azt a világhírű regényt, mely a világirodalmat megjelenésével valósággal izába ejtette és Dante művével megszerezte magának a hallhatatlanságot. A Pokol a világ összes nyelveire lefordítva került forgalomba és olvasóit mindenütt elragadtatta már csak a képzelete is annak, amit Dante alkotott, ugyan kinek ne jutott volna eszébe és ki ne óhajtott volna olvasás közben tekinteni ama rejtelmes alvilágba, melynek létezéséről és nem létezéséről oly sokat vitatkoznak a világirodalomban, ki ne óhajtana bepillantani Lucifer Plutó és Minus birodalmába, ahol az emberiség hite szerint az elkárhozottak, a bűnösök szenvednek a felvilágba elkövetett bűneikért. Rejtelmes szomorú szenvedő, örök tüzből élő világ szemlélése jóleső érzéssel tölti el a tiszta lelkiismeretűket és még a bűnösök is megfogadják magukban, hogy megjavulnak. A kinematografia még nem produkált olyan nagy látványosságot, mint amilyen Dante hatalmas művét, a Pokolt mutatja be. Ott látjuk a képen a pokol vörhenyes tüzét, benne a szenvedő lelkek kínjaival. Szinte átszellemül a néző attól a Krisztusi gondolattól, amelyet Dante költeményébe belevitt. A Pokol eredeti fölvételének bemutatásáért 2000 koronát fizet az Apolló s ennek dacára nem emeli föl a helyárakat. A nagy látványosság a pénteki előadásokon is bemutatásra kerül az Apollóban. 177

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Végzetes udvariaskodás. A múlt év október 2-án Kopácsy László jegyzőgyakornok és Stock Elemér mondorlaci segédjegyző vadászni mentek a mondorlaci erdőbe. Visszafelé ment összetalálkoztak Rácz Mártonnéval a mondorlaci jegyző feleségével. Együtt folytatták utjukat. Amikor a komphoz értek, Kopácsy udvariasan segítségére akart lenni az uri asszonynak. Eközben fegyvere lecsuszott a válláról, elsült és a golyó Ráczné combjába furodott. A szerencsétlen asszony néhány óra múlva elvérzés következtében meghalt. Az ügyesség gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt vádat emelt Kopácsy ellen. Ma kellett volna a főtárgyalást megtartani ez ügyben. Minthogy azonban a főtanu Stock segédjegyző betegen fekszik, a bíróság a tárgyalást elnapolta.

§ A Kuria ítélete a Haverda-perben. Budapestről jelentik: A Kuria I. büntető-tanácsa ma délután hirdette ki ítéletét Haverda Mariska és társai bűnperében. A budapesti esküdtbíró, mint ismeretes, Haverda Mariskát gyilkosság bűntettében, mint felbujtót 12 évi, Jánosi Aladárt, mint tettest 10 évi és Vojtha Antalt, mint bűnsegédet 8 évi fegyházra ítélte. A Kuria az összes semmiségi panaszokat részben elutasította, részben visszautasította s ezzel megerősítette a budapesti esküdtbíró ítéletét. A Kuria ítéletének terjedelmes indoklása egyenkint foglalkozik a semmiségi okokkal és azokat rendre megeafolja. Az a körülmény, hogy a szegedi vádiratot a budapesti esküdtbíró előtt felolvasták, nem semmiségi ok, mert bár az felesleges volt, nem szolgált a vádlottak kárára. Helyesen járt el az elnök, amikor Jánosi előző vallomásának és az ugyanevű nagy memoárjának felolvasását megtagadta, mert ez ügyben való döntést a törvény az elnök hatáskörébe utalja. Az orvosszakértők véleménye ellen irányuló semmiségi panasz szintén alaptalan. A kérdések is a törvénynek megfelelően voltak megszerkesztve, mert az esküdtek az előttük lefolytatott bizonyítási eljárás után teljesen tisztában voltak azzal, hogy milyen kérdésekre kell szavazniok. Az enyhítő §-szakasz nem alkalmazása sem képez semmiségi okot, mert az a körülmény, hogy Jánosi nő befolyása alatt követte el tettét s hogy Vojtha büntetlen előéletű, nem olyan enyhítő körülmények, amelyek folytán a vádlottakra enyhébb büntetést lehetett volna kiszabni.

* Kávéházak tolvaja. A főváros előkelőbb kávéházainak, amelyekben azonban Budapest sok kétes egzisztenciája fordul meg, ismert alakja volt ifj. Vidor Ede. Gavallérkodott, uri emberekkel ült egy asztalnál, de azt persze nem tudták róla, hogy már többször, négy-öt-ször büntetett tolvaj. A télen egymást érték a Szimplon-, New-York és Baross-kávéházakban a kabátlopások. Az utóbbi helyről elvitték egy napon Brázovay Kálmán télikabátját, amely után nyomozva, bejött Nemes detektív a Vidor Ede fotografiájával a kávéházba.

— Idejár ez a fiatalember? — kérdezte a fizetőpincértől.

— Igen, de hisz ez K. egyetemi tanár ural szokott ülni s nem tolvaj.

— No, csak le kell fogni, ha bejön, — szólta a detektív s egy cédulára fölírta az ifju nevét.

Pár nap múlva betér a megfigyelt fiatal ember a Barossba s mert pechére pénze nem volt, odaszól a fizetőnek:

— Aufschreiben!

— Kihez is van szerencsém? — kérdi a pincér.

— Vidor Ede vagyok.

A pincér ránéz a detektívtől kapott cedu-

lára s mert csakugyan ezt a nevet látja rajta, rendőrért küld s ifj. Vidort letartóztatták. Így került ma a notórius tolvaj a törvényszék elé, a mely négy lopásért, Füzesséry bíró elnöklésével és Reztér kir. ügyész vádja után ifj. Vidor Edét másfélévi börtönnel sújtotta.

Porosz gárdatisztek csödben.

— A bakkarat áldozatai. —

Távirati tudósítás.

Berlin, március 9.

Berlin előkelő társadalmi köreiben nagy feltűnést keltett a kereskedelmi törvényszék ítélete, amely két fiatal gárdatiszt vagyona kimentetése miatt a csödböt. A porosz hadsereg történetében majdnem páratlanul álló esemény ez, mert a fiatal tiszt ezredéről nevezetes, hogy abban a legmagasabb arisztokrácia sarjai végének szolgálatot, s valóságos kitüntetés számba megy az ezred tisztikarába bejutni. A német trónörökös az ezred tulajdonosa és valóban bajtársi együttérzéssel érdeklődik tisztjeinek minden ügye iránt és nem egy esetben történt meg, hogy maga is szót emelt legfelsőbb helyen egy-egy gárdatiszt ügyében.

Az a két tiszt, akiknek hitelezőit most a törvényszék nyilvánosan felszólítja, hogy követeléseiket a csödtömeggondnoknál jelentsék be, Pappenheim-Raabe főhadnagy és Bülow hadnagy. Mindkettő apja a német államban igen magas hivatalt lát el és úgy ítéli meg az előkelő társaságokban a helyzetet, hogy bizonyosan igen súlyos okok kényszerítették a szülőket arra, hogy gyermekeiket átengedjék soruknak, akik a német császár parancsára leköszöntek tisztirangjukról és Amerikába készülnek.

Bülow hadnagy édesatyja a harmadik berlini hadtest parancsnoka és a német hadsereg jövőbeli vezére, Pappenheim főhadnagy apja a német birodalmi gyűlés konzervatív pártjának az ellenőre, kamarás, továbbá Hessen Nassau tartományi gyűlésnek is.

A tiszt pénzügyi romlását egy játéklub okozta, amelyben óriási összegeket vesztek bakkaraton. A német császár ebből az alkalmából szigorú rendeletet adott ki, melyben tiltja tisztjeinek, hogy ilyen klubokba lépjenek és a parancs ellen vétőket ahadseregből kizárja. Azt a körülményt, hogy a német trónörökös nem lépett közbe a két tiszt megmentésére, azzal magyarázzák, hogy a császár példás büntetést akart statuálni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A második csipkeverő tanfolyam. Aradon rokonszenvet keltett az Országos Magyar Iskola Egyesület vállalkozása, hogy a kezdet nehézségeivel megbirkózva, Aradon csipkeverő tanfolyamot szervezett. Az első tanfolyam a Fürj-utcai állami elemi iskolában nyílt meg, s annak lelkes vezetője: Berzy Amália mindent elkövetett, hogy ezt a hasznos foglalkozást könnyedén elsajátítsák a hallgatók. Az első tanfolyamot e hó közepé felé ünnepség keretében rekeszti be az elnökség, s közkívánatra a második tanfolyamot a Weitzer János-utcai elemi leányiskola egyik termében szervezik. Az érdeklődés a második tanfolyam iránt is széleskörű, bár a tandíj magasabb mint az előzőnél, de a szükséges szereket az egyesület adja. Varjassy Lajos polgármester már egy termet rendelkezésre boesájtott. Tekintettel arra, hogy a tanfolyam délutáni és délutáni lesz, s hogy csak 60-60 hallgatót vesznek fel, az egyesület elnöksége ezúton is felkéri az érdeklődőket, hogy e hó 15-ig lehet szóbelileg vagy levélileg Lócs Rezső városi tanácsosnál (városháza I. emelet), vagy Zaráy Jenő tanár, egyetemi titkárnál (Ferenc-téri polgári isk.) a felvételre jelentkezni.

A hadnagy szerelmi drámája.

— Az aradi várból a kórházba. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad március 9.

Surányi Béla fiatal hadnagyot ma az aradi várból egyik fővárosi katonai kórházba szállították. Ez az újabb fázisa annak a meghatározó szerelmi regénynek, amelyről lapunk mai számában részletesen beszámoltunk. A boldogtalan kis hadnagy lelki világát teljesen feldulta ez a megrázó szerelmi regény, amely két fiatal lélek boldogságának roncsain épült föl.

A katonai hatóság gyorsan megvizsgálta a hadnagy ügyét és konstata, hogy nem pillanatnyi fellobbanás eredményezte azt a botrányt, amely a szomszédos kis Főnlak község nyugalma feldulta, hanem a hadnagy idegrendszerében történt súlyos elváltozás eredményezte a szerelmi drámát. Kiderült, hogy a szegény fiú terhelt családból származik és a familiájában nem egy elmebajos küzd a betegség kínzó fájdalmával. A fiú a fogházban is rendkívül izgatottan viselkedett, azért is szállították el olyan gyorsan. Valószínű, hogy rövid időre tébolydába internálják az örület szimptomái következtében. Hogy azután mi lesz vele, azt még ő se tudja. Szülei Temesvárott laknak; szegény, becsületes egyszerű emberek, akiknek segítségével aligha tud a katonatiszti pályánál jobb egzisztenciát szerezni.

Surányi Béla teljesen a fizetésére utalt szegény fiú volt és a saját kijelentése szerint Rácz Rózsikára költötte kis fizetését, amellyel pedig még adósságokat is csinált. Nem csoda hát ha színesen megálmodott boldogságának összemomlása örülségi rohamokat eredményezett.

Ez a szomorú szerelmi történet egyébként nem marad nyomtalanul Rácz Rózsika életében sem. Mint megirtuk, a szép fiatal hölgy az anyjával együtt Besztercebányára utazott, ahol természetesen beszámolt a kellemetlen botrányról a vőlegényének, Dienes Szilárd pénzügyigazgatóság-i tisztviselőnek. Mára visszaérkezett a községbe Rácz Rózsika édes anyja, aki mély sóhajtások között ezeket mondta.

— Szegény leányom, nem érdemelte meg ezt a sok szenvedést. Ő is szerette a hadnagyot, de ha egyszer nem engedte meg egyikőjük vagyoni viszonya se, hogy házasságra léphessenek, hát szakítaniok kellett. A leányom ott kereste a boldogulást, ahol tudta, ahhoz fordult, aki a házasság szentségével tudta volna magához láncolni. Ezt be kellett volna látni Surányi Bélának is. Azt hiszem, hogy az a szegény fiú elvesztette az eszét. A rokoni között több elmebajos van, terhelt a családja is. Most úgy látszik, ő rajta is kiütöközött ez a betegség.

— A lányom még nem jött haza. Bejelentette a vőlegényének, aki nagyon derék, becsületes fiú, hogy ez a botrány történt. Ha ezek után is érdemesnek tartja arra, hogy feleségül vegye, akkor becsületes, szorgalmas, hü asszonya lesz. Még nem tudom, hogy mit végeztek.

A főnlaki községi jegyző ezt mondta ma nekünk:

— Az itteni iskolaszék tegnap táviratozott Rácz Rózsikának Besztercebányára, hogy azonnal foglalja el az állását; még nem kaptunk választ a sürgönyre. Az iskolaszék mindenestre vizsgálatot indít ez ügyben, mert erkölcsi szempontok késztetik a vizsgálat megindítására. A kisasszony hivatalos teendőit mindig pontosan látta el, tehát emiatt semmi kellemetlensége se lesz.

HIREK.

— **Időjárás.** E hó 10-én az időjárás: enyhe, elvélve es: padék.

— **A bolgár király — aranygyapjas vitéz.** *Kölnből* jelentik: Ferdinánd bolgár királyt legközelebb az aranygyapjas rend lovagjává fogják kinevezni.

— **Nemesség egy ezredesnek.** A király *Togni Péter* ezredesnek, az 51. sz. gyalogezred parancsnokának, valamint törvényes utódainak a magyar nemességet a „*oppovai*” előnévvel adományozta.

— **Királyi tanácsosság.** *Jánosy Győző* jószágfelügyelőnek a királyi tanácsosi címet adományozta a király.

— **Hazafias ünnep.** A katolikus kör március 14-én délután 6 órakor saját helyiségében (Széchenyi-utca 3) a mársiusi nagy napok emlékére műsoros emlékünnepet rendez, melynek programja a következő: 1. Lavotta szereleme. Vonós négyes az Ocskay Brigadérosból. Előadják: *Kopf Kálmán*, *Polgár Gy. Odön dr.*, *Such-János* és *Neumann Emil*. 2. *Abrányi: Mi a haza?* Szavalja *Najmányi Gitta*. 3. Magyar dalok. Énekli: *Balázs Géza*. Cimbalmom kíséri *Katona Nándor*. 4. Ünnepi beszéd. Tartja: *Nagy Orbán dr.* 5. Március 15. Színmű 1 felvonásban. Személyek: Öreg honvéd: **, unokái: *Kohányi Zelma* és *Hendl Béla*. A darabban előforduló énekszámokat *Szablóczky János* karnagy vezetésével a Máv. dalegylet adja elő. Külön meghívókat a kör nem bocsát ki. A tagok által bevezetett vendégeket szívesen látja a kör. Belépődíj tetszés szerint. Előadás után társasvacsora lesz. Teríték fél liter borral 3 korona. Aláírási ívek a kör helyiségeiben *Hoffmann*, *Maresch* és *Bauer* kereskedőknél helyeztetek el.

— **Kardpárbaj Aradon.** Ma délelőtt Aradon a Fehér Kereszt szálló nagytermében véres kardpárbajt vívott *Janovác Mladen* földbirtokos és *Pintér László* ügyvédjelölt mindketten battonyai lakosok. A párbaj föltételei voltak: teljes bandázs, harc képtelenségig. A felek az első összecsapásnál megsebesültek: az ügyvédjelölt a mellén 12 centiméter hosszú, izomzatig hatoló vágást kapott, a földbirtokos pedig a bal arcán és a fején szenvedett sérülést, amire a párbajt beszüntették. A mérkőzést *Sugár Jenő dr.* aradi ügyvéd vezette, orvosok voltak: *Visky Pál dr.* és *Mann Adolf dr.* A párbajra szóbeli inzultus szolgált okul.

— **Kanyarójárvány Arad megyében.** *Mondorlakon* nagyon veszedelmes jellegű oltott a kanyaró. Meglett férfiak, hajadon leányok, sőt 40—45 éves emberek is megkapták a ragályos kórt. A járási főszolgabíró két hétre beszüntette az előadásokat az összes iskolákban, de lehetetlen, hogy ennyi idő alatt csillapulna a járvány. A körorvos annyira igénybe van véve, hogy egymagában képtelen a járványos betegséget lokalizálni, vagy azt elfojtani. Nagyobb orvosi erőre volna szükség, mert egymást látogatva és a halott mellett virasztva csak tovább terjesztik ezt az annyira veszedelmes betegséget.

— **Temetés.** *Seprősi Czárán Márton* Arad vármegye előkelő társaságának egyik közismert és tiszteletben álló tagjának holttestét ma délután helyezték örök nyugalomra a Czárán család seprősi sírboltjában. A gyászszertartás iriási részvét mellett ment végbe. Megjelent a emetésen a Czárán, Kabdebó, Török, Kovér, Király és Csiky-családok több tagja, a vármegye előkelőségei nagy számban és Seprős özség lakosságának majdnem háromnegyed része. A halottat félnégy órakor gyászkoosin itték a kisjenői vasuti állomásról Seprősre s a özség közepén lévő családi kápolnában helyeztek el. A gyászszertartást a simonyfalvai esermői lelkészek segédletével a kisjenői lébanos celebrálta.

— **A budapesti ügyvédválasztások.** Budapestről jelentik: Két napi szavazás után véget értek az ügyvédi kamarai választások. Az eredményt késő éjjel hirdették ki. E szerint a régi elnökséget választották meg, de a választmány megváltozott. A régi párt az ugynevezett „reform párt” csak 11 tagot tudott behozni, 12 tag az új pártból az „új ügyvédi párt”-ból került ki, míg a többiek közös jelöltek voltak.

— **Sulkovszky hercegnő házassága.** A napokban közzétük *Haliczky Árpádnak*. *Sulkovszky Ida* hercegnő gondnokának az aradi árvaszékhez intézett beadványát, amelyben a hercegnő álvőlegényének. *Smettow Bernát* birodalmi grófnak multjáról és viselt dolgairól szolgáltat adatokat. Az árvaszék ma úgy határozott, hogy megkeresi a berlini és drezdai törvényszékeket, s megkérdezi, vajjon *Smettow gróf* csakugyan elkövette-e azokat a bűnöket, amikkel *Haliczky gondnok* megvádolja.

— **Képviselők afférje.** Budapestről jelentik: A képviselőház tegnapi ülésén a néppárti *Huszár Károly* ezt kiáltotta a munkapárt felé: „Hazudnak” *Pál Alfréd* ezt sértőnek találta magára nézve és *Farkas Zoltán* és *Nagy Sándor* képviselők által provokáltatta. Megbizottai ma a következő két levelet intéztek felüköz:

Kedves barátunk! Megbízásodhoz képest a mai napon felkerestük *Huszár Károly* képviselő urat, hogy az általa a parlamentben feléd kiáltott „*hazudnak*” kifejezésért elégtételt kérjünk. *Huszár Károly* kijelentette: „Az inkriminált kifejezést nem *Pál Alfréd* képviselőre, értettem, ő neki semmit nem mondtam, így őt nem is sérthetem, nem lehet ez szándékom, már csak azért sem, mert őn *Pál Alfréd* urral sem a jelenben sem a jövőben nem foglalkozom. Erre nekem elég okom van.”

A választ tudomásodra hozzuk és vagyunk hived, *Farkas Zoltán*, *Nagy Sándor*.

A második levél így hangzik:

Kedves barátunk! Megbízásod folytán a mai napon felkerestük *Huszár Károly* képviselő urat és vele közöttük, hogy tegnapi nyilatkozatának ama részét, melyben ő azt jelenti ki, hogy a „*hazudnak*” kifejezést nem rád értette és téged ezzel sérteni nem akart — tudomásul vetted. Viszont azonban nyilatkozatának ama része miatt, hogy neki arra hogy téged meg ne sértsen kellő oka van, magyarázatot, esetleg elégtételt kértünk, *Huszár Károly* kijelentette, hogy ezt az utóbbi nyilatkozatot megbizottaid előtt csak privátim tette s most ismétlem csak annyit mond, hogy a „*hazudnak*” kifejezést nem rád értette, téged sérteni nem akart. Erre újból felhívtuk, hogy esetleg sértő feltevésekre okot adható nyilatkozatát magyarázza meg, ezt újból megtagadta, mire tőle megbizottának megnevezését kértük, amit szintén megtagadott. E tényállás megállapítása mellett részéről az ügyet lovagias uton elintézettnak jelentjük ki azzal a megjegyzéssel, hogy levelünkre belátásod szerint felhasználád. Hived *Farkas Zoltán*, *Almássy László*.

— **Öngyilkos katona.** *Brassóból* jelentik: Az itteni Lazarett kaszárnyában tegnap délután szolgálati fegyverrel agyonlőtte magát *Pásztori József* 23 éves katona. Öngyilkossága előtt való este *Pásztori* ittas állapotban nagy garázdálkodást vitt véghez és emiatt reggelre rapportra rendelték. *Pásztori* tudva, hogy hasonló cselekedetért már büntetve lévén, most súlyosabb büntetés vár rá, nem várta be a kihallgatást, hanem a laktanyában lévő szobájában szájába lőtt. A golyó arcát szétrombolta és rögtön megölte.

— **A kuruzslónő áldozata.** *Blogailla Tódorné* ágrisi lakosnak régóta fájt a lába. Ismerősei tanácsára felkereste *Goderics Mária* híres kuruzslónőt, aki valami piros kenőcsöt adott neki. *Blogailla Tódorné* hűségesen használta is a kenőcsöt és ennek eredményeként pár nap alatt meg is halt. Az asszonyt annak rendje és módja szerint eltemették. Pár nap mulva suttogni kezdtek, hogy a kuruzslónő kenőcse vitte a sirba az asszonyt. A borosjenői járásbírósa erre elrendelte a holttest exhumálását, amely tegnap ment végbe. Az aradi ügyészség részéről *Morocza Dénes* ügyész vett részt az exhumáláson. A boncolás végzése után a hullarészeket felküldték *Felletár* orsz. vegyészhez a vegyvizsgálat megejtése céljából. Azt hiszik, hogy a szerencsétlen asszony higgyanymérgezésnek esett áldozatul.

— **Újabb tömeghalál egy moziégnél.** *Londonból* jelentik: A mult heti szentpétervári mozgófényképszínházi katasztrófa minden borzalmával tegnap itt megismétlődött. Az óriási szerencsétlenség az *Alexandra*-mozgófényképszínházban történt, amelyben naponta átlag 2000 ember nézi végig a mozgóképeket. Az esti tizórai előadás mintegy hatszázan voltak jelen. Javában folyt az előadás, a nézőtérén teljes volt a sötétség, amikor kigyulladt a film, s hatalmas lángok csaptak fel, amelyek rémes gyorsasággal harapóztak el, s pár pillanat alatt az egész nézőteret elborították. A lángok látára rettenetes pánik keletkezett. Az emberek fejvesztetten szaladgáltak össze-vissza, mindenki a kijárat felé rohant. Borzalmas tolongás támadt, a menekülők egymást tiporták le. Mintegy másfélszázan sebesültek meg, nagyobb részt súlyosan. A halottak száma eddig tizen-négy. A szerencsétlenséggel kapcsolatban az a vészhir terjedt el Londonban, hogy a katasztrófánál a velszi herceg is odaveszett, aki köz tudomás szerint udvarmesterével elment a mozgófénykép előadásra. Hamarosan kiderült azonban, hogy a herceg három órakor ment a kinematográfuszínházba, ahonnan már öt órakor eltávozott.

— **Letartóztatások tiltott operáció miatt.** Az aradi rendőrség ma letartóztatta *Prunner Jánosné* szülésznot, vele együtt még két not, a kiknek egyikén tiltott operációt hajtott végre, míg a másik a felbujtó szerepét játszotta. A rendőrség több izben értesült névtelen levelek alapján arról, hogy a *Trombita utca* 16. szám alatti házban magzatelhajtás történt és hogy a magzatot a fákamrában ásták el. Az ügyészség utasítására megindult a nyomozás és a detektívek megtalálták a mondott helyen a bűnjelt. Az említett házban lakó egyik asszony beismerte, hogy ő volt a felbujtó, mert ő hívta *Prunner Jánosné* szülésznot a nála lakó testvérehez, akin ez husz koronáért végrehajtotta a műtétet. A szülésznot részleges beismerésben van, mert — ugymond — előtte már valaki megkísérelte a műtétet. A rendőrség mindhármukat letartóztatta.

— **Marosba zuhant diák.** Négy kis diák felhasználva a tegnapi szép tavaszi délutánt focizni indult. A régi keményítő gyár melletti rétre tartottak és a Marosparton haladtak. Egyszerre az egyik *Szántó László* III. reáliskolai tanuló kiejtette kezéből a labdát, amely bepottyant a vízbe. A fiu, aki féltette a drága labdát, leereszkedett a meredek parton és megakartta kapni. Hirtelen megcsuszott és beleesett a jég hideg vízbe. Társai kétségbeesetten kiáltozni kezdtek, de *Szántó* nem vesztette el lélekjelenlétét, teljes erővel uszni kezdett s szerencsésen elérte a partot. Addigra rendőr is került, aki a borig ázott fiut kocsira ültette és hazaküldte az apjához, *Szántó* Ödön törvényszéki irodatiszthez.

— **Botrányok a nadrágszoknya miatt.** Bécsből jelentik: A nadrágszoknya miatt ma Bécsben két helyen is volt utcai botrány. Az egyik nadrágszoknyás hölgynek a csöcselék letépte a kalapját és ütlegelni kezdte. A hölgy egy üzletbe menekült, de a mob oda is követte, bár az emeletről vizet is öntöztek rá. Egy másik hölgyet egyik mozi előtt támadott meg az utcai nép. Mindkét helyen nagyszámu rendőr állította helyre a rendet.

— **Világlátott tolvaj.** Valenta József detektív a kisebb szállodákat vizsgálva, a Nemzetiszállóban gyanus viselkedés miatt igazolásra szólította fel ott Tóth József raktárosként bejelentett 27 éves egyént. Kitént, hogy hamis éveket használt, mert előmutatott egy munkakönyvet, mely Zaborszky István névre szól és henteslegénynek mondja a tulajdonosát. Mint-hogy a személyleírás sem egyezett, előállította őt a detektív. Minthogy 958 korona pénzt és egy Szegeden feladott és gyanus tartalmu levelet találtak nála, előzetes letartóztatásba helyezték. A levél írója arra kéri a gyanus egyént, aki különben bevallotta, hogy Menyhért István a neve, vigye el Szegedről ruháit, mert tovább ott nem rejtegetik. A szegedi rendőrség távirati megkeresésre azt felelte, hogy ott egy Zaborszky István nevű egyén 1100 koronát ellopott és kéri odaszállítását. Mikor Green Nándor vallatásra fogta, elmondta, hogy 1905-ben besorozták Egerben a 60-ik gyalogezredbe, mellyel Boszniába került és a honnan egy Gulyás György nevű tisztiszolgával együtt megszökött. Szerbiába, Görögországba ment, a hol Patras nevű városban a társa elhagyta. Ő Athónbe, majd Pireusba került és mint hajómunkás tengette életét. Majd Romániába tért vissza, a honnan hajón bécsig utazott és onnan Budapestre ugyancsak hajón. Az uton három koronáért megvette Zaborszky István nevű hentes segéd munkakönyvét. Hajófüttő lett és Budapest—Galac között közlekedő Tegethof hajón dolgozott. Mult év augusztus 18-án a háta összegezt és Brailában papirgyári munkás lett. Így ismerkedett meg Német Györggyel, aki Szegedről az említett levelet írta és ennek adta át feleslegessé vált matróz ruháit. Tizennégy nappal ezelőtt Szegedre ment, a hol Németet felkereste és március 7-ikéig volt nála. E napon délelőtt 9—10 óra között ellopott arról a hajóról, melyen Német szolgált 1100 koronát és Aradra szökött. Itt letartóztaták. A rőndőrség a bementek adatai igazságainak megállapítására többfelé megkereséseket küldött, mert azt hiszi, hogy Menyhártnak más büne is van a pénzlopáson kívül.

— **Letartóztatott öngyujtókat.** Budapestről jelentik: A korponai csendőrség táviratot küldött a fővárosi rendőrségnek, hogy Dobó Pál cirokgyári tisztviselőt és Zakariás Mihály nevű társát tartóztassa le. Dobó néhány nappal ezelőtt Korponán nagy mennyiségű ciroktermést vásárolt; azt egy raktárban helyezte el, az árut 30000 koronára bebiztosította. Másnap Dobó megjelent a raktárban Zakariás nevű társával. Alig távoztak el az épületből, mikor ott hirtelen tűz ütött ki és minden porrá égett. A csendőri nyomozás kiderítette, hogy a házat maga Dobó gyújtotta fel és azért táviratilag intézkedett Dobó és társa letartóztatása iránt. A letartóztatást a fővárosi rendőrség ma fogatosította is.

— **Elbocsátás végkielégítés nélkül.** Billich Miklós lemondott a városi ellenőri állásról és azt kérte, hogy a törvényhatóság három évi fizetését utalja ki neki végkielégítésül. A törvényhatósági bizottsági közgyűlés ma elutasította a kérelmet. A lemondást tudomásul vette és megbizta a polgármestert az állás betöltésére a pályázat kiírásával.

— **Forradalmat előidéző szenzációk talál** mánynak Aradvármegyében való bevezetésére, amely évi 50—60 ezer koronát jövedelmez, válalkozó kerestetik előzetes tőkebefektetés nem szükséges, csak oly egyének ajánlatai vétetnek figyelembe, akik 20—25 ezer koronára biztosítékot nyújtani képesek. Ajánlatok a világszabadalom jellegére e lap kiadóhivatalába kéretnek.

— **A „Jugend“ Aradon.** Ingusz I. és Fia könyvkereskedő értesíti ispunkat, hogy a Jugend üzletében számonként 60 filléért ismét kapha ó.

— **Hurokra került kerítőnő.** Budapestről jelentik: Hetekkel ezelőtt a rendőrségre névtelen feljelentés érkezett, amely megvádolta az Alföldi-utca 18. szám alatt lakó Tóth Lajosné szül. Prohászka Jusztint, egy nyugalmazott vasuti fékező feleségét, azzal, hogy két leányát, a 17 éves Lidiát és a 14 éves Böskét eladta és hogy ebben a nála albérletben lakó Szücs Károlyné szül. Német Amália, egy 30 éves himzönő, továbbá a Vig-utca 9. számú házban lakó Karner Gézáné, szül. Krondorfer Teréz segédkeztek. A rendőrségi nyomozás megkezdődött és előbb azt állapította meg, hogy Német Amália csak lakott Tóthéknál, azokkal keményen összeveszett és kidobták. A detektívek hamarosan kinyomozták Német Amáliát, aki kezdetben mindent tagadott, semmiről sem akart tudni, később azután beismerete, hogy ő írta a névtelen levelet, Tóth Lajosné dolgaiban semmi része nincsen, de az tény, hogy Tóthné a leányait áruba bocsátja, a kisebbiket, aki még nagyon fiatal, perverz célokra. Német Amália vallomása nagyon bizonytalan volt, Tóth Lajosné tagadott mindent, tagadtak a leányok is, akik azt állítják, hogy a félbolond Német Amália bosszúból fog rájuk ilyeneket, tagadott Karner Gézáné is, aki beismerete ugyan, hogy járt Tóthéknál, de csak baráti látogatásra. Később, a vizsgálat folyamán, hogy állításait bizonyítsa, Német Amália közlékenyebb lett és beismerete, hogy ő tényleg közreműködött Tóthné leányai elkerítésében, sőt még más leányokat is szerzett egy mérnöknek, így többek között egy Győri Margit nevű fiatal leányt. Ezen beismerése alapján a rendőrség tegnap kerítés büntette miatt letartóztatta Német Amáliát és a mai napra újra behozatta Tóth Lajosné, akinél házkutatást is tartottak.

— **Magyar ezüstművek és ékszerek.** A magyar áruk katalógusának összeállításához kereskedőinktől beérkezett kimutatók kapesán több dicséret levelet kaptunk a magyar iparcikkekről, melyek egyikét feltűnő és meggyőző voltánál fogva alábbiakban közöljük Geller J. helybeli ékszerész ezeket írja:

„32 éve vagyok ezen szakmánál és azon meggyőződésre jutottam, hogy ezüst evőeszközökben magyar gyármány felülmúlja a bécsi és külföldi készítményeket. A magyar készítményü ezüst készletekben, minden darab arányos nagyságban és megfelelő sulyban készül, ami külföldi gyármányoknál ritkán, majdnem sohasem található. És mégis hozatják a magyar ékszerészek mázaszámra ezt a cikket Bécsből és külföldről, mert egy fél százalékkal olcsóbb, mint a hazai. 32 évi működésem alatt egyetlen egyszer hozattam a vevő határozott kívánságára egy külföldi evőkészletet. A vevő meg volt elégedve, de én, mint szakértő, nem. Ezen hosszu idő alatt eladott többi ezüst evőkészletek mind hazai gyármányiak voltak és sohasem volt ellenük a legkisebb panasz sem. Örvenednek, ha felvilágosításom által elérhető volna, hogy közönségünk ne dobna oly áruért is külföldre a pénzét, amit hazánkban jobb kivitelben előállítanak. Mese szép ékszerek készülnek Magyarországon és elképzelhető, hogy milyen mértékben fejlődnek ötvös iparunk, mely a középkorban is európai hírű volt, ha a közönség bevásárlásainál tekintettel volna a magyar származásra és azt igazi érdeme szerint felkarolná.”

Ezen a helyen akarjuk megemlíteni, hogy a magyar kirakatversenyre a jelentkezés örvendetesen gyarapodik és újból is kérjük kereskedőinket, hogy a még nem jelentkezett és résztvenni szándékozók ebbeli nyilatkozatukat legkésőbb f. hó 15-éig bejelenteni sziveskedjenek. Aradi iparvédő szövetség.

— **A hölgyközönség szives figyelmébe.** Nagyságos Asszonyom! Mielőtt tavaszi ruhaszükségletét beszerezne, sziveskedjék Varga Kálmán női szövő Atzél Peter-utca 2. sz. műtermében a legújabb tavaszi szövetraktár megtekinteni, amelyet külföldön személyesen válogattam össze, minden szövetből csak egy oltozék készítették, egyben értesitem a nagyra-becsült megrendelőmet, hogy mint azelőtt, ma is elvállalok hozzávalók nélkül is ruhákat a legizlésebb kivitelben. A szövet jóságától és ruha jó állásáról kezeséget vállalok. Külföldi ruhamodell-kiallításról hazaérkeztem e hó 1-én, műtermem személyes vezetését ismét átvettem. Mely tisztelettel Varga Kálmán.

— **Francia likörök legbiztosabb készítésére,** — házilag a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál.

A vérben levő mérges anyagok és a vértisztítás módjai.

A tisztátalan vér nemcsak a különböző bőrbetegségek kórokozója, hanem általában minden betegség csirája. Ha a vér mérges anyagokkal van telítve, úgy az feltétlenül megnyilatkozik valamely betegségben. Ez esetben nem elegendő magát a betegséget gyógyítani, hanem a vért kell gyökeresen megtisztítani alapos vértisztító kúra alkalmazásával.

Különösen tavasszal eszközlik az ilyen vértisztító kúrákat nagy előszeretettel, és ez nagyon helyes is, mert a tél különösen folyamán különböző mérges anyagok halmozódnak fel a vérben ezért nagy fontossággal bír, hogy azon emberek, akik bármely néven nevezendő betegségben szenvednek, most alapos vértisztító kúrának vessék alá magukat.

Csak hogy előbb-utóbb megkell szünnie azon elévült és tudományos szempontból teljesen tarthatatlan felfogásnak, mintha a különböző hashajtószerek ugyancsak vértisztító szerek volnának. Ezek legfeljebb valamely makacs székrekedésnél segíthetnek, de a vér vegyi összetételének javítására képtelenek.

Tényként kell elfogadni, hogy úgy az anyagcsere betegségei, mint a belső szervek gyulladási tünetei, valamint a vértorlódás folytán keletkezett betegségek, 9/10 része a vér helytelen összetételének következményei, vagyis a vér melegtartalmának folyományai. Ezen betegségek: csúsz. rheuma, cukorbetegség, elhárjasodás, vérszegénység, a legtöbb bőrbetegség, epe és májbetegség, szivbaj, vizibetegség, vesebaj, csontszú, aranyér, asztma, fejfájás, fagyos lábak, a meghülésre való hajlam, a légző és emésztő szervek gyulladási állapota és még sok más.

Aki azt állítaná, hogy ily különböző betegségek nem származhatnak egy okból, az tartsa szem előtt a következőket: ha a vérnek nincs meg a rendes vegyi összetétele, ha hiányzik belőle a feltétlenül szükséges vérsav, nem képes a tüdőben elegendő oxigént magához venni s így nem képes a szervezetet a szükséges oxigénnel ellátni, ebből keletkeznek az anyagcserebetegségek. Ugyanezen okból nem képes a káros anyagokat, mindenekelőtt a mérges hugasavat a testből eltávolítani, ez aztsírárg a vérbe, miáltal akadályozza a vérkeringést. Ebből származnak a vértorlódásból eredő betegségek, a gyuladások és a sziv különféle bajai. Ezt minden orvos tudja.

Ha a vér összetételét megjavítjuk, a vért megtisztítjuk, úgy ezen nehézségek eltűnnek.

Hogy mily csodás hatása van az ilyen vértisztító kúrának, azt egyes esetekkel akarjuk illusztrálni. A legjobb és legelterjedtebb vértisztító szer és vértápsó Dr. Schröder „Renascinja”. Igazolják ezt a halálatok ezrei, de meg az is, hogy orvosok mindenütt ajánlják. A sok ezer halálat közül kettő a következőket mondja:

Körülbelül egy hónapja, hogy tudományt szerzem az Ön világhírű „Renascin” szeréről. Ön küldeményének 2 és 1/2 doboza elhasználása után nagy örömmel értesíthetem arról, hogy gonoszul zaklató idegességemből teljesen kigyógyultam. F. fájásom, mely szünni nem akart, már reggel kezdődött s oly mértékben fokozódott, hogy a fejük táncoltak a szemem előtt s nem tudtam gondolkodni. Mindezen jelesekéket az Ön kiváló praeparatuma segítségével leküzdöttem és most ujult erővel látok munkám után. F. gadjá mélyen tisztelt Orvos Ur, a füzet megküldéséért, továbbá a pasztillákért halás köszönetemet. Sohasem fogom elmulasztani, hogy az Ön híres csillap tó szerét, a „Renascint” szenvedőknek ajánljam.

Gotul M., Eperjes.

A „Renascin” pirulából egy próba dobozt és két eredeti dobozt elfogyasztottam és az étvágyhiányom, és az álmatlanságom egészen megjavult, hogy ehetem és nyughatom mint fiatal korban, amiért is Önöknek a legnagyobb köszönetem nyilvánítom.

Fiusz István. Porrog.

Ugyanezen szer használt tehát fejfájás, étvágytalanság álmatlanság ellen; ez is igazolja, hogy ezen betegségeknek egy a forrása: a tisztátalan vér.

Ez a szer annál inkább ajánlható nyugodt lelkű emberekkel, miután a kísérlet semmibe sem kerül és jó eredményért kezeség vállalatik. Ezen közleményre, a ó hivalkozással közölje címzett Dr. med. Schröder H. K. f. b. t. Berlin 35, postafiók S. 363. céggel, s nemcsak egy próba dobozt kap ingyen, hanem egyidejűleg ugyancsak ingyen egy rendkívül érdekes és tanulságos könyvet is mely a különböző betegségek keletkezését és terjedését tárgyalja. Ajánlatos azonban ezen kedvezményt minél előbb igénybe venni, mert az érdeklődés természetesen igen nagy lesz. Csak megér egy levelezőlapot az a szer, mely már ezreknek segített!

A pontos cím. Dr. med. Schröder K. f. b. t., Berlin 35, postafiók S. 363.

Monna Vanna

a mészárszékekben.

Távirati tudósítás.

Nagyvárad, március 9.

Nagyszerű pikáns látványosságban volt részük tegnap reggel Nagyvárad ama boldog haladónak, akik véletlenül a Kolozsvári-utcán Moskovits Dániel huscsarnoka körül jártak. Egy bájos fiatal menyecske a szó legizgatóbb értelmében leplezte önmagát. Mondha nánk óriási néptömeg fetott össze a Moskovits mészárszék körül. Pedig senki sem jelent ott meg nadrágszoknyában, vagy szoknyanadrágban. Hanem enél sokkal érdekesebb dolog történt. Szoknyában jelent meg egy hölgy és nadrágban mutatkozott...

A csinos, fiatal asszonyka, akivel ez a furcsa história történt, F. E. jémódu nagyváradai iparos felesége. A menyecske mindennap maga járt el Moskovits Dániel huscsarnokába vásárolni. Most is megvette a húst, kifizette és már távozni akart, mikor a mészárosmester hirtelen nagy lármát esapott:

— Naccsága! Ellopott egy darab húst! Tolvaj! tolvaj!

A rémülettől sirásra görbült a meglepett asszony szája. A mészáros meg csak jobban kiabált.

— Szép naccsága!

Végül is szóhoz juthatott a halálra rémült uriaszony. Kétségbeesetten, felháborodva tiltakozott. Nagy zaj támadt. Hamar összefutottak a kíváncsiak. Most bátorságot nyert a temperamentumos menyecske és hangos szóval követelte a mészárosától, hogy bizonyítsa be vádaskodását. Már-már a mészáros ellen fordult a hangulat, mikor a nagy embercsoporton rendőr vágott át. A 11-es számú. A mester a rendőr láttára megint nagy kiabálásba esapott. S a rendőr — gyors erélyvel — rövidesen felszólította a fiatalasszonyt:

— Előre! Gyerünk a rendőrségre!

Be akarta kísérni.

— Engem? — rémüldözött a fiatal asszony.

— Bekísér? Mikor én ártatlan vagyok!

— Azt mondhatja! — rivalt a mester — Eladta a húst! A ruhája alatt van!

Nagy izgalom támadt.

— Előre! — türelmetlenkedett a rendőr.

És ebben a döntő pillanatban, a kétségbeeséstől úzve a legvégső eszközt ragadta meg a szép fiatal asszony. Feltépte ruhája kapcsait. A következő pillanatban — igen, a párisi bohózatírók megpukkadhatnak! — kápráztatóan ragyogott a huscsarnokban a menyecske patyolatíngé...

— Nézzenek ide! Hát hol van a hus? — szólt a menyecske a templomi csöndben.

Még a bornyufejek is elpirultak a nikkelhorgon. A kábító ötlet, a legbájosabb bizonyítás pedig mindenkit meggyőzött arról, hogy a menyecskenél nincsen — lopott hus. A rendőr leforrázva, a tömeg esetlrintve távozott.

Az esetnek pedig komoly folytatása lesz. Mert F. E. né ügyvédje útján Moskovits Dániel mészárosmester ellen rágalmozás címén feljelentést tett a nagyváradai járásbírósnál.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D. L. Az öt közül egy se használható. A tehetség legparányibb nyomát se tudtuk felfedezni. Ne is tessék ilyesmivel háborgatni bennünket.

Tizenhat. Nem közölhető.

L. L. Ne fáradjon ilyesmikkel.

**Csenevész
gyermekeket**

mindig megment a SCOTT-féle Emulsió, mely a közönséges csukamájolajjal ellentétben, valószínűségese és a tejnél is könnyebben emészthető. Ezenkívül sokkal hatékonyabb, mint a közönséges csukamájolaj. Az üdvös hatás az első egynéhány adag után mutatkozik, oly nagy az alkatrészek tisztasága és hatása. A

Ar Emulsió valóban a SCOTT-féle csukamájolajjal ellentétben, valószínűségese és a tejnél is könnyebben emészthető. Ezenkívül sokkal hatékonyabb, mint a közönséges csukamájolaj. Az üdvös hatás az első egynéhány adag után mutatkozik, oly nagy az alkatrészek tisztasága és hatása. A

SCOTT-féle Emulsió

harmincnégy év óta növeli sikeresen a gyermekek erejét, tökéletes egészséggel áldja meg őket és virágzashoz, fejlődéshez segíti. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógyszerertárban. 6667

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Uj bankfiók. A *Borosjenői Takarékpénztár* ez év január elsején fiókot állított fel Csermőn, amelynek bejegyzését ma kérte az aradi kir. törvényszéknél.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 9

Amerika 1/2-el magasabb. Kínálat, vételkedv korlátolt, 5 ezer mm. 5 fillérral magasabb.

As árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buxa 1911. áprilisra	11.54-11.55	11.53-11.59
Buxa 1911. májusra	11.39-11.31	11.31-11.32
Buxa 1911. októberre	10.64-10.65	10.65-10.66
Rozs 1911. áprilisra	8.02-8.03	8.04-8.05
Rozs 1911. októberre	7.85-7.86	7.85-7.86
Tengeri 1911. májusra	5.70-5.71	5.72-5.73
Zab 1911. áprilisra	8.57-8.58	8.57-8.58

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés)

— Márk 9 —

Kassai aranyárjárdék 4%	111.40
Magyar koronaárjárdék 4%	71.70
Magyar koronaárjárdék 5 1/2%	81.26
Magy. földteherm. kötvény 4%	92.90
Hérvát-oslavon földteherm. kötvény	94. —
Magyar nyaralásorsorogó kölcsön	210.10
Finnisvári és szegedi sorjegy kölcsön	156. —
Osztrák járadék papírban	22.75
Osztrák járadék esztibe	16.75
Osztrák járadék aranyban	118. —
Osztrák koronaárjárdék 4%	93.10
1890. évi osztrák államsorjegy	163. —
Osztrák-magyar bankrészevény	19.35
Magyar hitelbank-részevény	86.75
Osztrák hitelintézet részvény	81.4. —
Osztr.-magy.-államsorjegy részvény	746.50
10 frankos arany (Napoleonkor)	19.01
Német birodalmi márka	117.32 1/2
London vista	140.15
Paris vista	94.90
10 márkás arany	33.47

**A Temesvári Lloyd-Társulat
terményesarnokának hivatalos árjegyzése.**

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Márc. 9.

Buxa (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	19.45-10.50
76	10.55-10.65
77	10.70-10.80
78	10.85-11.90

Buxa (Temesvári keresk. ára):

75 kilogrammos	19.40-10.45
Rozs	7.10-7.15
Árpa	7.20-7.30
Zab	7.0-7.00
Tengeri(ul)	5.10-5.15

Felolós szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1911. március hó 10-én:

C) bérlet

D) bérlet

A herceg kisasszony.

Operette 3 felvonásban. Részben Edmond Abouté elbeszélése után írta: Leon Viktor. Zenéjét szerzezte: Lohar Ferenc. Fordította: Gábor Andor. Rendező: Polgár Sándor. Karagy: Csányi Mátás,

SZEMÉLYEK:

Madzi	Ladizlay J.	Dr. Hipokrite	Meltai Jenő
Fotini, leánya	Zalay Margit	Thomas	Mulesár L.
Marula, dajka	Lászy Etel.	Gvendoline	Benkóné.
Krisztóduiesz	Polgár S.	Mary-Anna	Dióssy Guszt.
Dimitri	Polgár Béla.	Periklesz	Vass Jenő
Bill Harris	Huzsár K.	Falatisz	Ch Ferenc.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA

mezőfőnykép színház.

Műsor 1911. márc. 10-én, péntek:

(Béres Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

A züllés útján.

Világszenzáció. Írta: Urbán Gád. Rendezte: Lind Alfréd.

A pokol.

Dante Alighieri isteni színjátéka.

Műsorok a. u. 1/6 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téren új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, pénteken 1911. március 10-én:

Nagy látványosság! Nagy látványosság!

Ma is mindennap

A pokol

Dante klasszikus költeménye gyönyörű felvételben. 1.60 méter. s kép.

Műsorok: Póholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. 1.60 hely 80 fillér, II-k hely 60 fillér, III-k hely 40 fillér, IV-k hely 20 fillér.

Az előadások délután 1/6 órakor kezdődnek.

A hölgyek kéremek a nézőtérre kalap nélkül megjelenjenek.

Az előadásokon határozottan játszik.

Buhatór. — Buffet.

NYILTTER

Jég

mű vagy természetes jég,

háztartási célokra április 1-től naponta házhoz szállítva

6 és 7 koronás havi bérletben,

előjegyezhető és megrendelhető

az Aradi Jégtelep jéggyaránál

Petőfi-utca 7/a szám. — Telefon 199. szám.

Hirdetmény.

Az aradi aut. orth. hitközség főtisztelendő Szofer Juda rabbi ur felügyelete alatt

pászkat süti,

ugy a helybeliek, mint a vidékiek ebből a pászkából, ha fedezni akarják husvétii szükségletüket, ugy azt folyó hó 10-ig, megfelelő előleggel megrendelhetik.

Arad, 1911. március 1.

Márton Jakab,

898

elnök.

Reklám nélkül is **Lovas Károly** lakás- és ablak-
tisztítónak
mindenki tudja, hogy porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 789.,
hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.

333

Meghívó.

Magyarád hegyközség
rendes tavaszi

közgyűlését

folyó évi március hó 16-án d. e. 9 órakor a község házában megtartja, melyre a. T. o. szőlőbirtokos urak tisztelettel meghívattak.

Tárgy:

1. Mult évi 1910. számadásának felülvizsgálása.
2. Arad-hegyalján létesítendő borközlő szövetkezet alapszabály-tervezetének közlése, megbeszélése.
3. Munkabérek megállapítása.
4. Egyéb indítványok.

A közgyűlést megelőzőleg d. e. 9 órakor választmányi ülés fog megtartatni, melyre a választmányi tag urak tisztelettel meghívattak.

Hegyközségi előjáróság.

Permetező javítások elfogadtak.

M. kir. szabadalmazott **Borszivattyuk**

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.
A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belső

gummirozott kendercsövek a legolcsóbb áron.

Kutak

és hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő.
Arad, Rákóczi-utca 21. sz.

Homok, építkezési célokra

beton kavics
bármily mennyiségben állandóan

kapható.

Pollák Sándor,
gőztéglagyár **Mikalaka.**
Telefon 55-515. 976

Ügyvédjelöltet, vagy telekkönyvi ügyekben jártas

irnokot keresek

azonnali belépésre.

A román nyelv tudása szükséges.

Dr. Sebestyén József,
ügyvéd Borosjenő.

163-1911. végrb. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az orosházi kir. járásbírósnak 1904. évi Sp. 159/2. számú végzése következtében dr. Küllei Pál ügyvéd által képviselt Ples N. orosházi cég javára 287 kor. 84 fill. s jár. erejéig 1904. évi március hó 29-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 900 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 1 Wieseféle 8-as vasszekrény, 1 fedeles kocsi és 1 tarka tehén nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai járásbírósnak 1911. évi V. 321/1. számú végzése folytán 108 kor. 16-kekövetelésnek 43 kor. 74 fill. kamat és eddig összesen 7 kor. 45 fillérben bírólilag már megállapított költségek erejéig, M. Pécskán végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1911. évi március hó 15. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megiegyezéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi

LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Pécska, 1911. évi március hó 8. napján.

Szabó Imre.
kir. bír. végrehajtó.

959

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő
Arad, Batthyány-u. 13.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives tudomására hozni, hogy ez évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtisza, dus gyökérszerű bor és csemegefajta

SZŐLŐOLTVÁNY

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

4101 Winkler József,
Arad, Batthyány-u. 13.

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

591

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcseréltetnek
TELEFON 438. TELEFON 488.

Vendéglők, kávéházak és fűszerüzletek

418

adásvételét

ingyen közvetíti és sörkölcsonöket leggyorsabban ki-
cskőzől

Leonhardt

Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

FÖLDES KELEMEN

orvosi laboratórium Arad.

Végez:

Vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomornedv vérvizsgálatokat.

Wassermann-féle Lues reakciót.
Malaria plasmodiumok kimutatását.

Vidal Ficker (Tiphus, Paratiphus) Punctios (umbilicis, pleuralis abdominalis) folyadékok vegyi bakteriologikus és cytologikus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrváladék, diphteria, szem és fül váladék bacterologicus vizsgálata. Spirocheta palida kimutatása Sperma vizsgálata (azoosperma.)

Kórszövet-tani vizsgálatok, stb.

A vérvizsgálatokhoz szükséges vérvételeire használandó steril kémcsövek az orvos uraknak rendelkezésére állanak.

A vizsgálatok díjait a legméltányosabban állapítottam meg.

A vizsgálatokat **dr. Lukács Jenő és dr. Posgay István** orvos urak végzik. 361

Apró hirdetések.

Zálogházból

kváltott arany, ezüst és gyémánt-árakat vesz és elad Farkas Straicher Arad, Tökölly-tér 1. 2974

Édesem!

Jó reggelt! Hogy van? Amit mondtam, várni fogom a szokott időben. Csókolja J. R. 997

Pintér szerszám

8 legényre való eladó. özv. Plujer Józsefnénél Ménes. 998

Könyvelésben

jártas tisztviselő több évi gyakorlattal állást keres. Vidékre is elmegy. Szíves megkereséseket „Gyakorlattal” jeligére a kiadó-hivatalba kérek. 998

Üzlethelyiség

lakással együtt kiadó, Radnai-ut és Szél-utca sarkán. 985

Szőlőkaró

prima tölgyfából készült, 7 láb magas, kapható waggcszámra Vass József fakereskedésében, Ujarad. 991

Állítottnál

egy jókarban lévő, teljesen felszerelt billiárd asztal és egy szénsavval berendezett jég szekrény áll eladásra. Rácz Gyula vendéglős, Marosillye. 990

Zársat keresek

tejgazdasághoz. Bővebbet Aradon, György-utca 48. 984

Ügyvédi írrok

kinek 7 évi praksisa van, helyben, ügyvédi irodában állást keres. Cim a kiadóban. 994

Tavaszi női kabátok és felöltők

megérkeztek, 15 koronától feljebb minden árban. Hoffmann Sándor, Színház-épület. 4268

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 30.000 kötetes zenemű kölcsönző intézet. Előnyös vidéki bérlet zeneművekre és könyvekre. Veszek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb áron. Üzleti könyvek, u. m. strazzák, naplók, stb. gvári raktára. Bonyilvántartási ivek kés lete. A Révai Lexikon részletfizetésre is kapható. Kerpel Jzso könyv- és papirkereskedése Aradon. 4071

Hogyes kárptos

ajánkozik e szakmába bármily kárptos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, ugy saját műhelyében, miut házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemelés nélkül. Stáhl M., Bercsényi Miklós-utca 82. sz. 561

Étédkoszt

Deák Eerene-utca 88. sz., ajtó 2. izletes jó házi koszt, négy tál étel naponta, jutányosan kapható, házon kívül is. 968

A borosjenői vasuti kántinban

1 kimerő május 1-re felvétetik, 1000 korona óvadékkal. Bővebb információt kaphat Genárth Sománál, Borosjenő. 971

Kiadó

5 szoba, fürdő-szoba, összes mellék-helyiségekkel, villany-világítással ellátott, teljesen külön álló földszintes lakás azonnal, vagy május hó 1-re. Ugyanott egy utcai bejárat, száraz világos műhely, vagy raktárhelyiség kiadó. Hasszinger-utca 5. sz. 939

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtárakat. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Andrassy-tér 16. Gyakornokok felvétetnek Andrassy-téri üzletünkben. Keresünk vételre egy használt Wertheim szekrényt. 555

Elsőrendű fedrászno

ki a legkényesebb igényeknek is megfelel, alkalmi fésüléseket vállal. Inczedy Etelka, Gróf Károlyi-utca 10. 4588

Valódi Aspirint

vásárolunk eredeti

Tablettákban

20 drb. K 1.20.

Minden Tablettára az ASPIRIN szó van rábolygozva.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co., Elberfeld u. Leverkusen b. Mülheim a Rhein.

1618—1911. tkvi szám.

Póthirdetmény.

A borosjenői kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint Fischer Kálmán, Wolf Adolf és fiai, Borosjenői Takpénztár végrehajtatóknak, Hara Szent elleni végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében 394/1911. sz. a kibocsátott árverési hirdetményben a drauci 857. számú tkjben A. I. 1. rsz. a. 348—349. hrszám a. ingatlanból Hara Szentit megillető egy negyed-része 323 kor. kikiáltási árban Doroszlófalva községbáznál 1911. április 10. (Tizedik) napjának d. e. 10. órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t.-c. 167. §-a alapján a Németzentpéteri Gazd. Bank r.t. javára is 2000 kor. tőke, és jár. kielégítésére megtartatni fog. Kir. járásbíróság mint telek-könyvi hatóság.

Borosjenő, 1911. február hó 24-ik napján.

Fekete, s. k.,
kir. albiró.

995

Használt Ólom

megvételre kerestetik

Ingyen kísérletezésre.

Költőgépek

szabadalmazva, 10 év óta a legjobban bevált házi és vadszárnyasok tojásai kiköltésére, 45 koronától felfelé. Tudakozódhatni egész Magyarországon.

G. Mücke, Reisenberg No. 23. bei Wien. 687

Szalkai Arminé

himző és fehérnemű vállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-gyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4091

Uri leányok

fehérnemű varráshoz és himzéshez oktatásra fölvetnek.

Valódi

francia mellfűzők

különlegességek kizárólagos raktára

Varga D. Dani

Arad, Andrassy-tér 20.

Fűzőkhöz külön próbaterem.

Ernyő különlegességekben dus választék. Javítások és villany-ernyő készítesek elfogadtatnak. Városi és megyei telefon 808.

!!Hirnévre!!

akarok szert tenni az Olcsóság terén! Ezt csakis ugy érhetem el, ha jó és szép árut olcsón adok. — Eivem eddig is az volt, hogy a legjobb, a legjobb, a legjobb, kevés pénzért adjak, amiről már számosan meggyőződést szereztek.

Áruimra még eddig panasz nem volt! Tehát

saját érdekében nézze meg azt a hatalmas választéku

cipő, kalap és uri divat

cikkeket, melyek a tavaszi Saisonra már most megérkeztek.

Kérem, ügyeljen a cégre!

KORÁNYI JENŐ
Szabadság-tér 3. szám.

(A volt Winternitz-féle helyiség.)

Nagy cipőjavító-műhely a vevőközön-ség rendelkezésére áll. Mérték utáni rendelések 24 óra alatt eszközölitnek

Kérem kirakataim megtekintését.